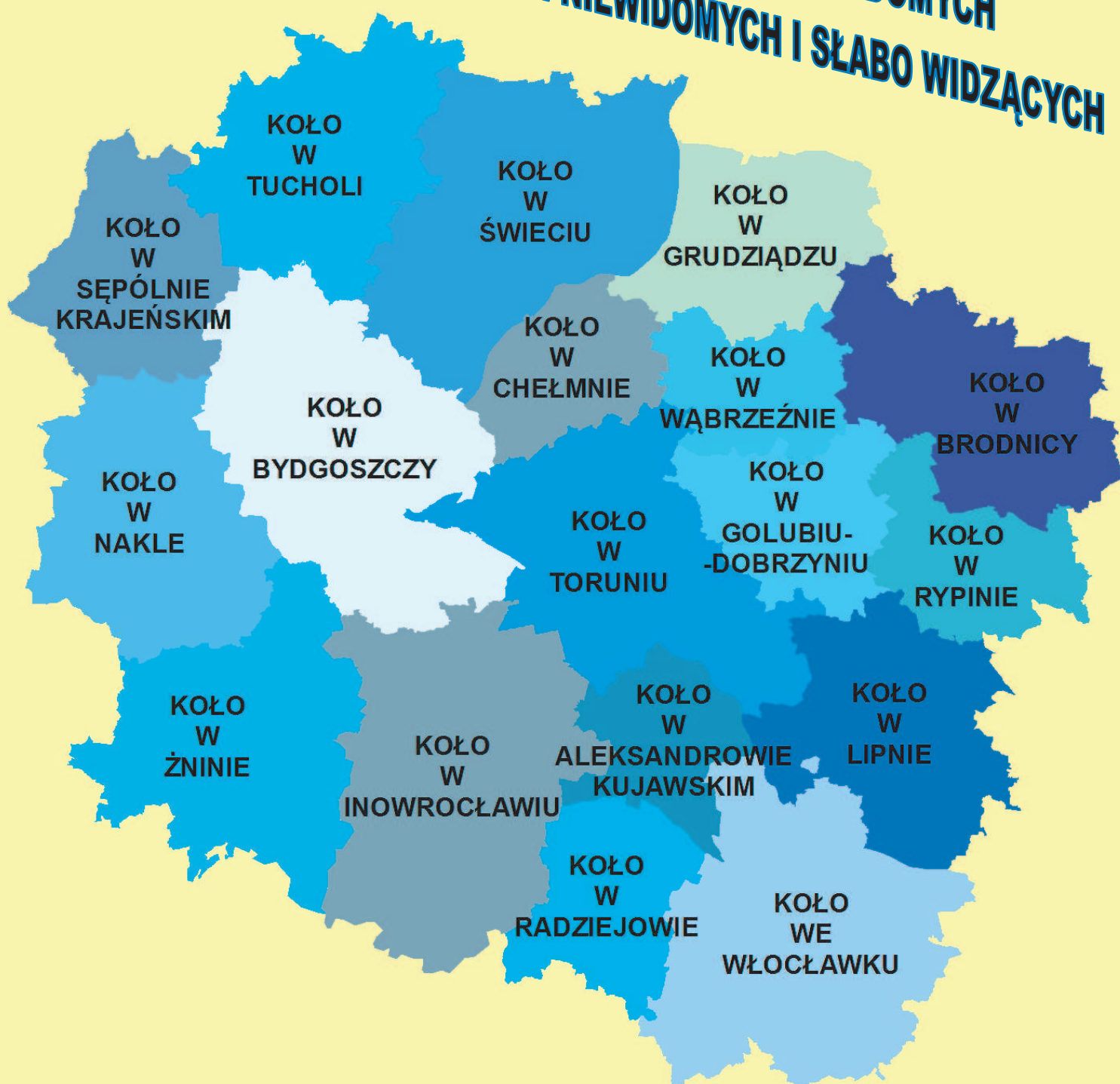

**OKRĘGOWY BIULETYN INFORMACYJNY
KUJAW I POMORZA, POLSKIEGO ZWIĄZKU NIEWIDOMYCH
OBRAZUJĄCY DZIAŁALNOŚĆ LUDZI NIEWIDOMYCH I SŁABO WIDZĄCYCH**

Drodzy Czytelnicy,

Mijający rok był dla naszego pisma szczególnie trudny finansowo. Mimo wielu starań, dofinansowanie otrzymaliśmy na wydanie tylko jednego numeru. Ponieważ jednak „OKO” ma wielu stałych czytelników, którzy systematycznie dopytywali o kolejny numer, okręg wyasygnował pieniądze na wydanie niniejszego numeru. Mam nadzieję, że przyszły rok będzie dla nas lepszy i w każdym kwartale będziecie Państwo mogli przeczytać ciekawe informacje z Okręgu Kujawsko-Pomorskiego.

Na zbliżające się święta Bożego Narodzenia oraz Nowy Rok życzymy naszym Czytelnikom wszelkiej pomyślności.

Redakcja

W NUMERZE:
WYDARZENIA I AKTUALNOŚCI

ROK JUBILEUSZOWY	3
CZŁOWIEK Z PASJĄ, BAZUJĄCY NA DOTYKU!	4
WYBORY W NASZYCH KOŁACH	5
O POMAGANIU SŁÓW KILKA	7
PIĘKNE ZAKĄTKI NASZEGO REGIONU	10
WIEŚCI Z KÓŁ	13

DUSZPASTERSTWO

W ŚWIECIE BŁOGOSŁAWIONEGO ..	24
„UMARŁYCH WIECZNOŚĆ DOTĄD TRWA, DOKĄD PAMIĘCIĄ IM SIĘ PŁACI”	28
WSPOMNIENIE O KSIĘDZU BENONIE	30

PRAKTYCZNE RADY

ŁATWA NAUKA BRAJLA CZ.11	32
PORADY PRAWNE	34
DARMOWY PROGRAM UDŹWIĘKOWYJĄCY KOMPILER	35

DLA KAŻDEGO COŚ CIEKAWEGO

PROPOZYCJE SZKOLEŃ SKIEROWANYCH DO OSÓB Z DYSFUNKCJĄ WZROKU	36
KSIĄŻKI DO PODUSZKI	38
SPORT	39
PRZEZ ŻOŁĄDEK DO SERCA	39

Biuletyn Informacyjny „OKO” to bezpłatny kwartalnik informujący o działalności ludzi niewidomych i słabo widzących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

REDAKCJA: Anna Kruczkowska, Renata Olszewska, Dominika Tomaszewska-Szatten
e-mail: biuletynoko@tlen.pl

WYDAWCA: Polski Związek Niewidomych, Okręg Kujawsko-Pomorski
Al. Powstańców Wlkp. 33, 85-090 Bydgoszcz, tel. 052 341 32 81

DRUK: Z.P.W. „Skonpres”
Kruszyn Kraj. 59, tel. (52) 323 70 99, tel. kom.: 601 666 963

Wersja brajlowska (opracowanie i druk): Marek Andraszewski

Wersja dźwiękowa: realizacja akustyczna - Jerzy Olszewski, czyta - Ludmiła Mokańska

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skrótów, adiacji i redagowania nadesłanych tekstów. Wszystkie materiały publikowane w kwartalniku „OKO” mogą być przedrukowywane wyłącznie za zgodą redakcji. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń.

Wydruk Biuletynu Informacyjnego OKO został sfinansowany ze środków Okręgu Kujawsko-Pomorskiego PZN

ROK JUBILEUSZOWY

W 2011 roku obchodzimy jubileusz 60-lecia Polskiego Związku Niewidomych oraz 65. rocznicę zjednoczenia Krajowego Ruchu Niewidomych. Rok ten w naszym okręgu był bardzo bogaty w wydarzenia kulturalne i artystyczne, ponieważ Zarząd Główny PZN zaproponował, by jubileuszowe uroczystości przebiegały pod hasłem „**Niewidomi w kulturze**”.

Patronat honorowy nad uroczystościami objęli: Wojewoda Kujawsko-Pomorski **Ewa Mes**, Marszałek Województwa **Piotr Całbecki** i prezydent Bydgoszczy **Rafał Bruski**, natomiast patronat medialny - TVP Bydgoszcz i Polskie Radio PiK.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski Ewa Mes oraz Dyrektor PZN Okręgu Kujawsko-Pomorskiego

Gala Jubileuszowa odbyła się 27 września br. w Sali Sesyjnej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wręczenie odznaczeń przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego Ewę Mes

W uroczystości uczestniczyło około 200 przedstawicieli okręgu i wielu znamienitych gości.

Podczas uroczystości zebrani wysłuchali referatu „Historia ruchu niewidomych”, oraz recitalu: **Armanda Perykietko** z Gorzowa Wielkopolskiego, **Wiesławy Stolarczyk** z Łodzi i **Krzysztofa Wysockiego** z Bydgoszczy. Stypendystka Urzędu Marszałkowskiego - **Helena Skonieczka** zaprezentowała swoją publikację „Ślad niewidomego przyjaciela”, wydaną specjalnie z okazji jubileuszu naszej organizacji. Nie zabrakło również odznaczeń państwowych i związkowych. Historia naszej organizacji (opracowana przez ZO w formie prezentacji multimedialnej), spisana alfabetem Braille’a przedstawiona została przez **Mariolę Mazikowską** z Grudziądza. Uroczystościom towarzyszyła wystawa prac Klubu „OKATiK” i Warsztatów Terapii Zajęciowej z Bydgoszczy i Torunia.

CZŁOWIEK Z PASJĄ, BAZUJĄCY NA DOTYKU!

Tak można określić Edmunda Janke – jednego ze szlachetniejszych przedstawicieli PZN, którego członkiem jest od 1970 roku.

Edmund Janke

Ślepotą przewartościowała Jego życie, 40 lat poświęcił angażując się w działanie związku. Utratę wzroku zaczął postrzegać jako szansę daną mu na to, by pracować na rzecz innych ludzi, by być wrażliwym na ich ból i cierpienie, przeciwdziałać ich wykluczeniu społecznemu oraz prowadzić do integracji ze środowiskiem osób widzących. W środowisku polskich inwalidów wzroku piastował najwyższe godności: jako członek Plenum Zarządu

Głównego, delegat regionu toruńskiego do Władz Centralnych Związku, wieloletni

Przewodniczący Zarządu Okręgu, przewodniczący Koła w Toruniu. Był prekursorem i współtworzył Klub Dyskusyjny Książki Mówionej przy WBP i Książnicy Miejskiej w Toruniu. Przez osiem lat był członkiem Rady Klubu. Od 1981 do 1996 roku był prezesem Spółdzielni Niewidomych „GRYF”, gdzie założył Warsztaty Terapii Zajęciowej, działające do dziś.

W 1995 r. założył w Toruniu pierwsze w Polsce Warsztaty Terapii Zajęciowej dla niewidomych. Do dnia dzisiejszego pełni funkcję dyrektora tych warsztatów z wyjątkowym zaangażowaniem i inwencją w organizowaniu różnorodnych form zajęć terapeutycznych, gdzie uczestnicy zdobywają nagrody i wyróżnienia w skali kraju. Ponadto swoją tyflopedagogiczną wiedzę i umiejętności przekazuje słuchaczom Policealnej Szkoły Pracowników Służb Społecznych, a także studentom Wydziału Pedagogiki UMK w Toruniu, organizując dla nich praktyki zawodowe na warsztatach, przyczyniając się do pogłębienia wiedzy praktycznej. PZN w Toruniu pod jego prezesurą cieszy się opinią bardzo sprawnej organizacji, zrzesza 600 członków.

W latach 2003-2004 dwukrotnie za społeczną pracę otrzymał wyróżnienie „Człowiek Otwartego Serca” przyznane przez kapitułę Stowarzyszenia Osób i Dzieci Niepełnosprawnych „Pomocna

Dłoń”. Jest członkiem szeregu komisji miasta Torunia, rozmawia z przedstawicielami władz, przypominając o potrzebach ludzi niewidomych i słabo widzących, ma ogromne doświadczenie i liczą się z jego zdaniem, a robi to społecznie. Za swoją działalność został wielokrotnie odznaczony, m.in.: Złotą Odznaką Towarzystwa Walki z Kalectwem - 1984r., Medalem Rady Państwa – 1984r., Złotą Odznaką Honorową PZN – 1984r., Złotym Krzyżem Zasługi – 1985r., Zasłużony dla Torunia – 1988, Zasłużony dla województwa toruńskiego – 1989r. i innymi nagrodami. Spotkania z Panem Janke niewątpliwie przynoszą ogromną satysfakcję ich uczestnikom, wzbogacają ich, pozwalają na refleksję, na uśmiech, na wymianę poglądów i głębszą rozmowę. Ciągłe inspiruje do podjęcia nowych działań, a energią i konsekwencją w dążeniu do celu mógłby obdarować kilka osób. Do kompetencji i wiedzy dołącza otwartość serca. Jego dewizą życiową jest niesienie pomocy, warto żyć z tą dewizą. Jest jak dobry sportowiec, koło zamachowe, mocno walczy o każdą złotówkę, startuje w różnych konkurencjach – programach i często udaje mu się te zawody kończyć. Swoją postawą i uporem daje przykład, jak pomimo inwalidztwa wzroku, być wzorcem dla innych.

sekretarz

Koła Powiatowego PZN w Toruniu
Barbara Muzalewska-Gramza

WYBORY W NASZYCH KOŁACH

Pierwsza połowa bieżącego roku upłynęła nam pod znakiem wyborów. We wszystkich kołach odbyły zebrania sprawozdawczo-wyborcze, na które zostali zaproszeni wszyscy członkowie danego koła. Średnia frekwencja wyniosła prawie 33%. Najwyższą zanotowano w kole w Lipnie (70%), w Świeciu(53%) oraz w Rypinie (43%). Im większe koło, tym mniejszy procentowy udział członków w wyborach: Bydgoszcz – 15%, Toruń – 14%, Inowrocław - 13%.

Poniżej zamieszczamy składy nowo wybranych Zarządów Kół Powiatowych PZN naszego Okręgu:

Koło Powiatowe PZN

w Aleksandrowie Kujawskim

Prezes – **Wanda Skrzypińska**

Zarząd koła: **Maria Chojnacka, Urszula Danielak, Irena Drewczyńska, Anna Krychowiak.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe w Brodnicy

Prezes - **Sławomir Domański**

Zarząd koła: **Krystyna Bakaniewicz, Anna Jarosz, Michał Rószek, Ewelina Śmigiecka.**

Koło posiada 3-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN

w Bydgoszczy

Prezes – **Łukasz Mrozowicz**

Zarząd koła: **Danuta Biechowska, Grzegorz Dudziński, Ryszard Linka, Ewa Sargalska, Krystyna Skiera, Jerzy Zawalski**

Koło posiada 4-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN w Chełmnie

Prezes – **Barbara Knoppek**

Zarząd koła: **Teresa Guzińska, Bożena Jesionka, Anna Kopczyńska, Irena Zaborowska.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Golubiu Dobrzyniu

Prezes – **Józef Werner**

Zarząd koła: **Danuta Chalińska, Marianna Głowacka, Grażyna Hartwig, Hanna Karpińska, Anna Kwiatkowska, Elżbieta Zapiór.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Grudziądzu

Prezes – **Krystyna Kaczorowska,**
Zarząd koła: **Daniela Błach, Przemysław Cackowski, Lidia Leśniak, Mariola Mazikowska, Barbara Sossna, Danuta Zawada.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe w Inowrocławiu

Prezes koła - **Ryszard Grześkowiak,**

Zarząd koła: **Maria Chęsiak, Barbara Głodek, Ryszard Głodek, Danuta Miklas, Halina Rządko-walska, Janina Zalewska.**

Koło posiada 5-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN w Lipnie

Prezes koła – **Krzysztof Suchocki**

Zarząd koła: **Janina Jankowska, Tomasz Jasieniecki, Ewa Sobiecka, Bożena Suchocka.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Nakle

Prezes – **Halina Maćkowska**

Zarząd koła: **Stefan Cyganek, Marianna Marchewka, Jadwiga Pezacka, Grażyna Szostak.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Radziejowie

Prezes – **Jadwiga Stelter**

Zarząd koła: **Mirosława Brzezińska, Grzegorz Cypel, Elżbieta Kolečka, Ewa Kozińska.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Rypinie

Prezes – **Lucyna Spalding**

Zarząd koła: **Grzegorz Boruszkowski, Sławomir Drozdowski, Janina Gajkowska, Regina Machcińska, Zofia Zalewska.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Sępólnie

Prezes koła - **Sławomir Muzolf**

Zarząd Koła: **Wiesława Banaszkowska, Mirosława Dudek, Mirosława Grabowska, Marian Papierowski.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN w Świeciu

Prezes – **Alicja Frank**

Zarząd koła: **Krystyna Fic, Tadeusz Horąży, Jadwiga Krawczyk, Zofia Laskowska, Józef Wawroń.**

Koło posiada 3-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN w Toruniu

Prezes – **Edmund Janke**

Zarząd koła: **Paweł Filarski, Jadwiga Gajewska, Adam Leciak, Barbara Muzalewska Gramza, Agata Pruszyńska, Stanisława Stępkowska.**

Koło posiada 5-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN w Tucholi

Prezes – **Elżbieta Kotras**

Zarząd koła: **Eryk Antosiak, Zdzisław Grzelak, Andrzej Mięsikowski.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN

w Wąbrzeźnie

Prezes – **Stanisław Pytel**

Zarząd koła: **Mirosława Banaś, Andrzej Cholewiński, Arkadiusz Dybka, Grażyna Gutowska, Alicja Żuchowska.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Koło Powiatowe PZN we Włocławku

Prezes – **Anna Onyśków**

Zarząd koła: **Maria Dembowska, Daniela Dziemidok, Maria Kapuścińska, Halina Markowska, Elżbieta Poznańska, Sławomir Słomski.**

Koło posiada 4-osobową komisję rewizyjną.

Koło Powiatowe PZN w Żninie

Prezes – **Jadwiga Jurkowska**

Zarząd koła: **Roman Bleja, Leokadia Raplis, Aleksandra Sójka, Bożena Substyk.**

Koło nie posiada komisji rewizyjnej.

Nowe Zarządy Kół będą pracowały na rzecz swoich członków oraz reprezentowały ich przez cztery lata. Z propozycjami obecnych władz kół skierowanymi do swoich członków zainteresowani będą mogli zapoznać się m.in. w dziale „OKA” zatytułowanym „Wieści z kół”.

O POMAGANIU SŁÓW KILKA

W ostatnim numerze „Oka” został poruszony problem pomagania innym, co skłoniło mnie do poniższych przemyśleń. Sadzę, że wielu spośród nas nie zastanawiało się, co skłania ludzi do niesienia pomocy. Według jednej z teorii psychologii społecznej, teorii wymiany społecznej:

Po pierwsze, należy wziąć pod uwagę normę wzajemności, zgodnie z którą powinniśmy postępować tak, jak inni postępują wobec nas. Pomaganie komuś to „inwestycja” w przyszłość, gwarancja, że któregoś dnia, gdy będziemy potrzebowali pomocy, ktoś inny nam jej udzieli. Na gruncie filozofii zasada ta wyjaśniana jest teorią umowy społecznej, zaś na gruncie religii ujmuje to zasada „oko za oko, ząb za ząb”.

Po drugie, udzielenie komuś pomocy łagodzi dyskomfort związany z przyglądaniem się cudzemu nieszczęściu i z tego powodu ma znaczenie nagradzające. Niemożność działania, niesienia pomocy czy ulgi w obliczu cierpienia drugiego człowieka, wywołuje bowiem dyskomfort psychiczny, negatywną samoocenę, napięcie i niepokój. Skłania to do przyjmowania postawy czynnej, by usunąć negatywne stany psychiczne.

Po trzecie, pomaganie jest nagradzające, gdyż pozwala jednostce zyskać uznanie w oczach

drugiej osoby lub inne korzyści przy stosunkowo niskich kosztach. Jeśli okażą się one zbyt wysokie, maleje chęć niesienia pomocy.

Czy zawsze pomagając jesteśmy mniej lub bardziej „interesowni”? A co z altruizmem? Otóż istnieje pogląd, że ludzie udzielają pomocy innym z dobroci serca, kierując się umiejętnością wczuwania w uczucia drugiego człowieka. Dopóki doświadczamy empatii wobec osoby potrzebującej pomocy, czyli doświadczamy części jej bólu i cierpienia, dopóty będziemy pomagać, nie bacząc, czy leży to w naszym interesie czy nie. Świadomość, że spieszymy innym z pomocą, aby otrzymać nagrodę, niszczy nasze pojęcie o samym sobie jako o jednostkach altruistycznych i bezinteresownych.

Jakie przykładowo czynniki wpływają na chęć udzielania pomocy? Miejsce zamieszkania, gdyż w małym mieście ludzie są bardziej skłonni do przejawiania różnorodnych jej form. Wynika to ze spostrzeżenia, że wychowanie w małym mieście kształtuje przyjazne nastawienie wobec innych, sprawia, że ludzie są bardziej ufni i altruistyczni.

Odwrotna sytuacja powstaje w dużym mieście, gdzie ludzie są wychowani w przekonaniu, że nie mogą ufać obcym i powinni zajmować się wyłącznie swoimi sprawami. Zamykają się więc w swoich czterech ścianach, izo-

lując się w ten sposób od najbliższych nawet sąsiadów.

Na chęć pomagania innym ma także wpływ nasze samopoczucie. Dobre - sprzyja przychodzeniu z pomocą z trzech względów:

Po pierwsze, sprawia ono, że zaczynamy dostrzegać radozne strony życia. Kiedy jesteśmy w dobrym nastroju, wykazujemy tendencję do spostrzegania pozytywnych cech innych osób i interpretowania wszelakich wątpliwości na ich korzyść, więc łatwiej zauważmy dane sytuacje, interpretujemy je jako wymagające pomocy i chętniej jej udzielamy.

Po drugie, pomagając innym w chwili, gdy jesteśmy w świetnym nastroju, przedłużamy trwanie tego miłego stanu ducha. Gdy w zetknięciu z kimś potrzebującym pomocy okażemy się dobrymi samarytanami, doświadczymy napływu pozytywnych uczuć, co wzmacnia i przedłuża nasze dobre samopoczucie.

Po trzecie, dobry nastrój sprawia, że poświęcamy więcej uwagi swojej osobie i w konsekwencji bardziej dążymy, by zachować się zgodnie z uznawanymi wartościami i ideałami.

A co się dzieje gdy jesteśmy w złym nastroju? Wydawać się może, że będziemy zachowywać się przeciwnie. Otóż nie, człowiek, który nie jest w świetnym humorze, również może nieść pomoc innym, ale wówczas kieruje się innymi motywami. Można nazwać

to redukcją negatywnego stanu emocjonalnego. Wiąże się on z poczuciem winy. Ludzie często kierują się zasadą, że dobre uczynki rekompensują złe uczynki. Kiedy zrobią coś, co wzbudzi w nich poczucie winy, udzielenie pomocy drugiej osobie może być sposobem na poradzenie sobie z tym nieprzyjemnym stanem, rodzajem rekompensaty psychicznej.

A płęć? Kobiety chętniej pomagają, zwłaszcza gdy ma to być pomoc długoterminowa, na przykład stała opieka, mężczyźni natomiast - w sytuacjach ekstremalnych, wymagających odwagi i zdecydowania.

Jeśli decydujemy już się pomóc komuś, to trzeba się zastanowić, jakie będą tego skutki, konsekwencje. Paradoksem jest jednak, że pomoc w pewnych okolicznościach może mieć większe znaczenie nagradzające dla osoby, która jej udziela, niż dla osoby, która ją otrzymuje. Świadczy o tym między innymi fakt, że ludzie często niechętnie proszą o pomoc. Czasem wręcz nie chcemy, aby nam pomagano. Pomoc otrzymywana, chociaż sprzyja osiągnięciu postawionych sobie celów, obniża naszą samoocenę, więc ją odrzucamy.

Ogólna odpowiedź na postawione pytanie: „Dlaczego pomagamy innym” zawiera się w stwierdzeniu, że czynimy to ze względu na siebie, na drugiego człowieka oraz biorąc pod uwagę

okoliczności zewnętrzne.

Rodzi się pytanie, w jaki sposób wpływać na chęć niesienia pomocy, jak kształtować gotowość do jej udzielania oraz wzmacniać zachowania prospołeczne? Niewątpliwie należy promować rozwój takich cech osobowości, które warunkują zachowania altruistyczne. Korzystna jest także świadomość mechanizmów i barier hamujących pomoc. Istotny wpływ wywiera również odpowiedzialne wychowanie, ilość i rodzaj doświadczeń społecznych.

Sądzę, że właśnie niewiedza w tej dziedzinie oraz nieznamość specyfiki funkcjonowania osób z dysfunkcją wzroku powoduje, że spotykają ich negatywne doświadczenia.

I jeszcze jedno. Jako polonistka rozumiem ekspresję, ogrom emocji, wyrażonych w zdaniu: „Zbrodnią jest bez pytania chwytnie niewidomego za rękę, w której trzyma laskę!” Jako tyflop pedagog – negatywne skutki takiego postępowania. Słowo: „zbrodnia” jednak mi tu nie pasuje.

Zainteresowanym polecam lekturę: E. Aronson, T. D. Wilson, R. M. Akert, *Psychologia społeczna*, Poznań 1997.

Ludmiła Mokańska

PIĘKNE ZAKĄTKI NASZEGO REGIONU

WYCIECZKA DO KORONOWA

Sezon wakacyjny jest zawsze wymarzonym czasem na wyjazdy. Taką właśnie wycieczkę turystyczno–krajoznawczą zorganizował klub „OKATiK” przy Okręgu Kujawsko-pomorskim. Odbędzie się ona 10 lipca br. do Koronowa – miasteczka w powiecie bydgoskim, leżącego 23 km na północ od Bydgoszczy w dolinie Brdy. Jej uczestnikami byli członkowie PZN z Nakła, niewidomi i słabo widzący z Inowrocławia, Bydgoszczy, a także z Koronowa i okolic. Pekaesem z Bydgoszczy dotarło na miejsce 14 osób, którym padający deszcz nie przeszkodził w wyprawie. Na miejscu oczekiwała nas mieszkanka uroczego miasteczka zawdzięczającego swe istnienie cystersom, Aniela Siedlecka. Razem skierowaliśmy się do bazyliki mniejszej p.w. Wniebowzięcia NMP, aby uczestniczyć w mszy św. Potem już z przewodnikiem Grzegorzem Mykiem spacerowali-

Uczestnicy wycieczki do Koronowa

śmy po mieście, poznając jego historię i podziwiając walory architektoniczno–przyrodnicze. Najcenniejszym zabytkiem okazał się cysterski zespół poklasztorny z kościołem, który 9 października 2010 roku został wyniesiony do godności bazyliki mniejszej. Mogliśmy podziwiać bogato zdobiony barokowy ołtarz, ambonę i organy.

Nasz pobyt w Koronowie był nie lada gratką. Urzekły nas zabytki sięgające czasów średniowiecza, a także kompleks przyrodniczy Grabina. Dowiedzieliśmy się od przewodnika, że jest to obszar zieleni ze skupiskiem dębów – pomników przyrody. Dorodny okaz to dąb szypułkowy, który liczy sobie około 300 lat. Jego objętość wynosi 407 cm, wysokość 24 m. W runie spotkać można wiele gatunków rzadkich roślin będących pod ochroną, jak np. przewierceń długolistny. Ciekawostką przyrodniczą parku stanowi jedyny okaz platana. Obwód drzewa na wysokości pierśnicy równy jest 280 cm, wysokość zaś 24 m.

W dalszej kolejności dowiedzieliśmy się o Górze Łokietka. Nazwa miejsca, jak głosi legenda, związana jest z przekazaniem królowi Łokietkowi insygniów królewskich. Wzniesienie to ma wysokość 107,5 m. Ciekawym miejscem okazał się Gościeradz z dworkiem Leona Wyczółkowskiego. Tam artysta żył i malował obrazy, w których utrwalił piękno

Ziemi Koronowskiej. Zgodnie z ostatnią wolą został pochowany na cmentarzu w pobliskim Wtelnie.

Jak na jeden dzień wycieczki, to wrażeń bardzo dużo. Czy warto przyjechać jeszcze kiedyś do Koronowa? Jesteśmy przekonani, że tak.

Kiedy zwiedzamy różne zakątki naszego kraju, często towarzyszy nam refleksja, czy dostatecznie znamy swoje najbliższe otoczenie, czy potrafimy coś o nim powiedzieć. Niech chęć poznawania dziejów małej ojczyzny towarzyszy nam zawsze i będzie bodźcem do organizowania kolejnych wyjazdów krajoznawczo-turystycznych.

Słowa podziękowania od uczestników wycieczki należą się: przewodnikowi turystycznemu Grzegorzowi Myk, burmistrzowi miasta i gminy Koronowo Stanisławowi Gliszczyńskiemu, prezesowi GS Wiesławowi Gancarek. Paniom z cukierni „Stara Rzeźnia” składamy serdeczne podziękowania za uprzejmą i życzliwą obsługę podczas słodkiego poczęstunku, będącego miłym akcentem kończącym nasz krótki pobyt w Szczęśliwej Dolinie.

prezes koła
Halina Maćkowska

INOWROCŁAWSKIE SOLANKI

Członkowie Okręgowego Klubu Aktywności Twórczej i Kulturalnej przy Polskim Związku Niewidomych Okręgu Kujawsko–

Pomorskiego mieli możliwość zwiedzenia podczas jednodniowej wycieczki pięknego miasta uzdrowskiego, jakim jest Inowrocław. W wycieczce brali udział członkowie z Bydgoszczy, Nakła i niewielka grupa osób z Koronowa.

Walory tego miasta doceniają tysiące kuracjuszy, przyjeżdżający tu o każdej porze roku. Ozdobą głównego wejścia do parku w Solankach jest pomnik pawia pełniący rolę zegara słonecznego. Nieopodal pod wielkim platanem, w 85. rocznicę „Cudu nad Wisłą” postawiono ławeczkę—pomnik upamiętniającą wybitnego męża stanu, generała Władysława Sikorskiego, który w okresie międzywojennym mieszkał w pobliskim Parchaniu.

Solanki to główne miejsce spacerowe zarówno dla mieszkańców Inowrocławia, jak i licznych kuracjuszy. Słynie z pięknych dywanów kwiatowych, jest bogaty w pomniki przyrody. Są tu malownicze stawki, jeden z wysepką i mostkiem prowadzącym wprost do tężni solankowych.

Tężnie powstały w 2001 roku i są drugą w Polsce budowlą pod względem wysokości i jedyne z unikalnym oświetleniem z zewnątrz o stałym miodowym kolorze. Natomiast wewnątrz posiadają wielokolorowe oświetlenie zmienne. Szkoda, że nie mogliśmy tego zobaczyć.

Warto przypomnieć działanie tężni. Skonstruowane są z drewna i tarniny w kształcie dwóch po-

łączonych wieloboków. Solanka jest pompowana na ich najwyższy poziom, po czym swobodnie spływa po gałązkach tarniny, ulegając przy tym odparowaniu. Wskutek ruchu powietrza otoczenie wokół nich nasycone jest jodem i mikroelementami. Wytworzony w ten sposób aerozol służy profilaktyce i wspomaga leczenie schorzeń górnych dróg oddechowych, chorób tarczycy, obniża poziom ciśnienia tętniczego. Przy sprzyjającej pogodzie mieliśmy okazję pospacerować na tarasie widokowym.

Uczestnicy wycieczki do Inowrocławia

Najbardziej ulubionym miejscem spacerowiczów w parku solankowym są Ogrody Papieskie oddane do użytku w 30. rocznicę pontyfikatu Jana Pawła II, honorowego obywatela Inowrocławia. Można tu podziwiać roślinność z całego świata, m. in. irgę Dammera, ognik szkarłatny, jukę karoślińską czy owies wiecznie zielony. Ogrody powstały na wzór ogrodów papieskich w Watykanie. Są poprzedzielane siatką alejek. Są tu ławeczki w stylu wiedeńskim, jest stylowe oświetlenie i niezwy-

kle źródło z wodą spływającą po okazałym głazie.

Od 2005 roku tradycją stało się sadzenie w Solankach drzew przez najznakomitszych gości, upamiętniających w ten sposób swój pobyt w mieście. Rośnie tu drzewo olimpijki Ireny Szewińskiej, kompozytorów: Wojciecha Kilara i Krzysztofa Pendereckiego, muzyka Grzegorza Turnau oraz Zbigniewa Wodeckiego. Zabrakło nam czasu, aby zwiedzić zabytki, których Inowrocław posiada niemało. Będzie okazja, aby przyjechać tu jeszcze raz. Nieco zmęczeni i dotlenieni spacerem na świeżym powietrzu przeszliśmy do siedziby Koła Polskiego Związku Niewidomych na mały poczęstunek, aby pokrzepić się przed podróżą do domu.

Od inowrocławskich gospodarzy z Urzędu Miasta, wszyscy uczestnicy wycieczki otrzymali na pamiątkę kolorowe foldery i bryłki soli, pochodzące z nieczynnej już kopalni.

Za ten dzień spędzony w uroczym mieście pragniemy ciepło podziękować Barbarze Głodek oraz przewodniczącemu koła Ryszardowi Grzeszczakowi.

Anna Żurawska
Koronowo

WIEŚCI Z KÓŁ

W wielu Kołach Powiatowych PZN naszego okręgu przez cały 2011 rok odbywały się uroczystości związane jubileuszem 60-lecia Polskiego Związku Niewidomych oraz 65. rocznicą zjednoczenia Krajowego Ruchu Niewidomych. Ponieważ działo się bardzo dużo relacje z imprez jubileuszowych zostały zebrane i opublikowane w odrębnym wydawnictwie, które będzie dostępne w każdym kole oraz w naszej okręgowej bibliotece.

W tym miejscu zamieszczamy informacje przesłane przez koła na temat najciekawszych działań zrealizowanych w mijającym roku oraz plany poszczególnych kół na I kwartał 2012 roku.

ALEKSANDRÓW KUJAWSKI

W styczniu Zarząd Koła zaprasza na imprezę integracyjną z okazji Dnia Babci i Dziadka. W marcu wspólnie będziemy świętować Dzień Kobiet oraz organizujemy zabawę karnawałową. Szczegółowe informacje dotyczące planowanych imprez oraz terminów można uzyskać w biurze koła.

prezes koła Wanda Skrzypińska

BRODNICA

Zarząd Koła we współpracy z animatorem Gabriellą Zdybel realizował projekt "Poznaj siebie 2" w Centrum Animacji Lokalnej działającym przy Kole PZN

w Brodnicy. W ramach projektu zorganizowano 2 spotkania promocyjne, w tym jedno połączone z Walnym Zebraniem Członków Koła i wyborami na nową kadencję, które odbyło się 10 kwietnia. Impreza integracyjna z okazji Dnia Matki i Dziecka wraz ze "Spotkaniem z ciekawym człowiekiem" miała miejsce 1 czerwca br., a wycieczka do Chełmna odbyła się w lipcu. Biorącym liczny udział członkom koła lokalu na spotkania użyczył Zakład Aktywności Zawodowej Hotelik "Centrum" w Brodnicy.

Delegacje naszych członków brały udział w imprezach z okazji Dnia Białej Laski na zaproszenie kół: z Golubia-Dobrzynia, Wąbrzeźna, Rypina, Inowrocławia oraz Okręgu połączone z obchodami 60-lecia Polskiego Związku Niewidomych.

Prowadzony przez nas punkt biblioteczny cieszy się dużym zainteresowaniem - do końca listopada 2011 roku przeczytano łącznie ok. 400 pozycji.

prezes koła Sławomir Domański

BYDGOSZCZ

W I kwartale 2012 roku Zarząd Koła w Bydgoszczy proponuje swoim członkom: 8 stycznia - spotkanie opłatkowo-noworoczne, 12 stycznia – wspólne śpiewanie kolęd.

W I kwartale zaplanowaliśmy także konkurs recytatorski pod hasłem: „Broniewski, jakiego nie znamy”. Zainteresowani proszeni są o kontakt z biurem koła.

Zarząd Koła Powiatowego
PZN w Bydgoszczy

CHEŁMNO

Na przełomie stycznia i lutego 2012r. mamy zaplanowane spotkanie noworoczne przy muzyce, a marcu spotkamy się z okazji Dnia Kobiet. Informację o konkretnych terminach zainteresowani otrzymają w siedzibie koła.

prezes koła Barbara Knoppek

GOLUB-DOBRZYŃ

Z życia naszego koła

Mimo zapowiadającego się finansowo trudnego roku uważamy, że dzięki realizowanemu projektowi unijnemu „Poznaj siebie 2” oraz działaniom i pracy Zarządu udało nam się wiele osiągnąć i rok 2011 obfitował w ciekawe wydarzenia.

8 czerwca wybraliśmy się z wycieczką do Ciechocinka. Przewodnik oprowadził nas po uzdrowisku i pokazał wszystkie jego uroki ze słynnymi tężniami i dywanami kwiatowymi. Dodatkowo odwiedziliśmy Sanktuarium

Maryjne w Ostrowasie oraz zobaczyliśmy zabytki Nieszawy.

Grupa 12 osób została zaproszona do radia PIK w Bydgoszczy i 16 czerwca zwiedziła studio, zapoznała się z funkcjonowaniem radia od strony kuchni, miała też okazję porozmawiać bezpośrednio z redaktorami tworzącymi programy.

Dzięki pomocy finansowej z trzech samorządów i udziale własnym, 18 czerwca byliśmy w Teatrze im. Horzycy na sztuce „Śnieg”. Przed spektaklem zwiedziliśmy z przewodnikiem Starówkę Toruńską.

Tradycyjnie jak co roku w lipcu odbył się rajd pieszy po atrakcyjnej okolicy zakończony biesiadą w zajeździe „Cola”.

18 sierpnia obchodziliśmy uroczyste jubileusz 60-lecia powstania PZN połączony z obchodami Dnia Białej Laski.

Od lutego do października w naszym biurze odbywały się spotkania grupy członków samopomocy w ramach realizowanego projektu „Poznaj siebie 2”. Na

spotkania byli zapraszani różni specjaliści, którzy przedstawiali interesujące członków grupy tematy i zagadnienia.

Staraniem Zarządu 30 członków otrzymało dofinansowania z PCPR na zakup nowoczesnych metalowych zegarków mówiących oraz dla kilku osób dodatkowego sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie naszym członkom.

Pamiętając o naszych starszych członkach z dodatkowymi schorzeniami, pozbawionych możliwości czynnego udziału w życiu koła i korzystania z organizowanych imprez i wyjazdów, Zarząd postanowił pozyskać środki od władz samorządowych i zakupić na zbliżającą się zimę ciepłe koce. Pomocą tą pragniemy otoczyć 35 naszych członków a także zakupić paczki świąteczne dla naszych podopiecznych dzieci.

Plany koła na I kwartał 2012 roku

- spotkanie noworoczne z aktywnością koła
- wyjazd do Multikina w Toruniu
- obchody Międzynarodowego Dnia Kobiet
- pozyskanie od sponsora kart pamięci do Czytaków, co powiększy zasoby naszej biblioteki książki mówionej
- działalność świetlicowa i wypożyczanie książek

Zamierzone cele będą mogły być zrealizowane w zależności od

pozyskanych środków z 1% i od sponsorów. Szczegółowe informacje dotyczące planowanych przedsięwzięć oraz terminów można uzyskać w biurze koła.

Elżbieta Zapiór

GRUDZIĄDZ

Na rok 2012 planujemy całoroczne zadanie pn: „Rehabilitacja podstawowa dla osób niewidomych i podopiecznych dzieci” obejmujące naukę brajla i orientację przestrzenną. W przyszłym roku chcemy dołączyć muzykoterapię. Zadanie będzie realizowane od lutego do grudnia i finansowane w ramach ofert konkursowych z Urzędu Miasta i Starostwa. To duże zadanie i duże pieniądze. Od kilku lat Zarząd stawia na rehabilitację i już w lutym zaczniemy zajęcia manualne, spotkania diabetyków, a kobiety, jak co roku w marcu, zorganizują sobie imprezę pn.: „Same sobie”. W 2012 roku nasze święto będzie wyglądało nieco inaczej, ale to na dziś tajemnica. Natomiast na zajęciach manualnych będą tworzone różne stroiki, ponieważ dwie nasze koleżanki uczestniczyły w kursie florystyki. Bukiety zostaną przekazane na aukcję.

Składając oferty będziemy pisali o wycieczce, którą zaplanowaliśmy na czerwiec 2012r. w Ustroniu Morskim w Ośrodku Korab a także pragniemy zorganizować we wrześniu turnus w Jarosławcu. Jak zwykle rok w Gru-

dziadzu pragniemy zakończyć spotkaniem z Mikołajem i wigilią dla dorosłych.

Życzymy sobie pomyślności.

prezes koła Krystyna Kaczorowska

INOWROCŁAW PLAN PRACY KOŁA NA ROK 2012

Biuro koła czynne dla członków w każdy **wtorek od 8.00 - 14.45 i środę od 8.00 -15.45**

Powołana została sekcja sportowo-warcabowo-szachowo-kreglarska - spotkania w każdą **trzecią środę** miesiąca o godz.11:00 prowadzić będzie Stanisław Ratajczyk. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy.

W każdy **pierwszy wtorek** miesiąca o godz. 11:00 zapraszamy na spotkania osoby chorujące na cukrzycę.

Spotkania pogodnej jesieni odbywać się będą w każdą **drugą środę** miesiąca o godz.11:00

W **styczniu** zorganizujemy zabawę karnawałową połączoną z Dniem Babci i Dziadka. Zgłoszenia i wpisowe w kwocie 8 zł przyjmowane są do 17.01.2012. Natomiast **28 stycznia** zapraszamy na bal przebierańców - zgłoszenia i wpisowe 8 zł. przyjmujemy do 25 stycznia.

14 lutego zorganizujemy walentynki - spotkanie dla młodzieży. Godzina do uzgodnienia - zgłoszenia udziału do 8 II, natomiast już **18 lutego** (sobota) o godz. 16:30 zapraszamy na zabawę śledzikową kończącą karnawał -

zgłoszenia i wpisowe 10 zł przyjmujemy do 15 lutego (konsumpcja we własnym zakresie).

8 marca zapraszamy na spotkanie z okazji Dnia Kobiet. Zgłoszenia i wpisowe w wysokości 5 zł przyjmowane są do 5 marca.

prezes koła Ryszard Grześkowiak

NAKŁO

9 sierpnia Zarząd Koła zorganizował dla swoich członków wycieczkę do Ciechocinka. Uczestniczyło w niej 50 osób i mimo chłodu, jaki panował tego dnia, humory wszystkim dopisywały. Zwiedziliśmy Ośrodek Leczniczko-Rehabilitacyjny PZN „Eden” położony w cichym i spokojnym zakątku Ciechocinka w otoczeniu pięknego ogrodu. Jego dyrektor Wacława Kaczmarek zapoznała nas z ofertą. Wiele przyjemnych wrażeń dostarczyła nam atrakcyjna przejażdżka meleksem po Ciechocinku. Podziwialiśmy tętnie, wspaniałe dywany z żywych kwiatów wzdłuż ul. Zdrojowej, kościół parafialny oraz cerkiew. Po obiedzie był czas wolny i wielu uczestników wycieczki spacerowało po parku podziwiając muszlę koncertową, fontannę „Jaś i Małgosia” oraz i odpoczywając pod „Grzybkiem”.

Czas szybko minął i trzeba było wracać do Nakła, ale każdy z nas był zadowolony z pięknej i ciekawej wycieczki.

prezes koła Halina Maćkowska

RADZIEJÓW KUJAWSKI

W I kwartale 2012 roku planujemy:

- pozyskanie środków finansowych poprzez propagowanie akcji odpisu 1% od podatku na naszą organizację;
- w styczniu zorganizowanie Dnia Babci i Dziadka;
- w marcu Dzień Kobiet.

Szczegółowe informacje dotyczące planowanych spotkań oraz terminów można uzyskać w biurze koła.

prezes koła Jadwiga Stelter

RYPIN

GDZIE MY NIE BYLIŚMY TEGO ROKU

Członkowie koła PZN w Rypinie w obecnym roku wyjeżdżali na trzy wycieczki integracyjne. Na pierwszą z nich i zorganizowaną przez nasze Koło wyjechaliśmy w czerwcu, była to dwudniowa wycieczka integracyjna do **Wrocławia**.

Zwiedzaliśmy najstarszą dzielnicę tego pięknego miasta – Ostrów Tumski. Tu przed wejściem do Archikatedry Wrocławskiej stoi jej makieta wraz z opisem w alfabecie Braille'a, by niewidomi mogli również zapoznać się z jej historią. Następnie przeszliśmy do Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie mogliśmy podziwiać rzadkie okazy roślin, do Przystani Kardynalskiej na **Wyspie Piaskowej**, skąd parostatkiem „NEREIDA”

udaliśmy się w rejs po Odrze. Drugiego dnia zwiedziliśmy rotundę, w której obejrzelśmy seans z pięknym malowidłem **Panoramy**

Raławickiej, dzieła Jana Styki i Wojciecha Kossaka. Podziwialiśmy podświetlane nocą grające fontanny, pergole, iglicę, zobaczyliśmy **ruchomą szopkę** w Kościele NMP na Piasku. Potem spacerkiem przeszliśmy na Stary Rynek. Niewątpliwą atrakcją wrocławskich ulic są **krasnale**, które sukcesywnie powstają od 2001r., aby zwrócić uwagę, że wśród mieszkańców Wrocławia żyją również osoby niepełnosprawne. 18 czerwca 2008 roku na ulicy Świdnickiej odsłonięto dwie figurki, które przedstawiają **krasnala niewidomego i głuchoniemego**. W drodze powrotnej zwiedziliśmy **Sanktuarium Maryjne w Licheńcu**. Tu po krótkim spacerze po pięknym ogrodzie poszliśmy do Bazyliki, by móc pomodlić się i wysłuchać Apelu Jasnogórskiego. Do Rypina wróciliśmy tuż przed godziną pierwszą w nocy.

Następnym miastem, jakie zwiedziliśmy 10 lipca był Frombork. Na tę wycieczkę zostaliśmy zaproszeni przez Stowarzyszenie Diabetyków w Rypinie.

Obie wycieczki dofinansowane były częściowo ze środków PFRON, za co w imieniu członków naszego Koła, jak i Stowarzyszenia Diabetyków serdecznie dziękujemy.

Ostatnia wycieczka, w lipcu, była zaplanowana w ramach projektu POZNAJ SIEBIE 2 na trasie Toruń-Ciechocinek. Zwiedzając z przewodnikiem toruński Rynek Nowomiejski i Staromiejski, a także ruiny zamków, dowiedzieliśmy się wiele ciekawych rzeczy. Mieliśmy okazję upiec i zabrać do domu własnoręcznie ugniecione pierniki. Płynąc statkiem po Wiśle mogliśmy podziwiać piękną nadwiślańską panoramę Torunia z murami miejskimi i basztami obronnymi oraz z gotyckimi bramami i średniowiecznymi wieżami toruńskich kościołów. W Ciechocinku, spacerując po parku zdrojowym podziwialiśmy cudowne dywany kwiatowe, a przy grzybku i łąkach poddychaliśmy ciechocińską solanką. Słuchając nagrań koncertu śpiewu ptaków poddaliśmy się relaksowi w grocie solnej. Wycieczka dostarczyła uczestnikom wielu wspaniałych wrażeń.

A przed nami

W pierwszym kwartale 2012 roku oprócz spotkań w biurze pla-

nujemy zorganizować choinkę noworoczną, a co później - czas pokaże.

Zofia Zalewska

ŚWIECIE

Koło w Świeciu jest bardzo aktywne i w każdym miesiącu stwarza swoim członkom wiele okazji do wyjścia z domu i uczestniczenia w ciekawych spotkaniach okolicznościowych. We wrześniu m.in. zainteresowani uczestniczyli w spotkaniu z autorem książki „Osobowość a liberalizm” ks. Wacławem Kalkowskim.

5 października odbyły się w naszym kole obchody jubileuszowe.

W październiku członkowie koła zorganizowali 3-dniową wystawę pt. „Wspomnienia z wakacji” w świetlicy Domu Kultury. Zaprezentowano 14 różnego rodzaju eksponatów. Członkowie koła zostali zaproszeni na spotkanie integracyjne, które zorganizował radny Henryk Molus z Kołem Gospodyń Wiejskich z Konopatu pt. „Dzień ziemniaka”. Panie z Koła Gospodyń przygotowały pyszny poczęstunek. Nie zabrakło śpiewu i tańca. Członkinie Koła PZN obdarowały sympatyczne panie

z Koła Gospodyń własnoręcznie wykonanymi serwetkami i ozdobami.

24X w ostatnią drogę odprowadziliśmy najstarszego członka koła w Świeciu śp. Józefa Wojdę. W imieniu wszystkich pożegnała go prezes Alicja Frank a Józef Wawroń recytował wiersz.

3XI zorganizowaliśmy „Wieczór wspomnień” przy świecach. Chwilą ciszy uczciliśmy naszych zmarłych, czytaliśmy i recytowaliśmy refleksyjną poezję o przemijaniu czasu i życia.

Do końca roku wiele jeszcze przed nami.

Na I kwartał 2012 roku zaplanowaliśmy:

Już na **początku stycznia** zapraszamy na wspólne powitanie Nowego Roku przy muzyce i kolędach, a w drugiej połowie miesiąca spotkamy się, aby świętować Dzień Babci i Dziadka. **W lutym** zorganizujemy **walentynki** – przygotujemy walentynkowe karty i będziemy je losować. W **marcu** czeka nas **tłusty czwartek** i **ostatki** przy pączkach, legendach i anegdotach związanych z tematyką karnawałową. Spotkamy się także z okazji **Dnia Kobiet**, który uświetnią recytacje wierszy. Na ostatnim marcowym spotkaniu członkowie zaprezentują ozdoby świąteczne i samodzielnie wykonane palmy.

Informacje o dokładnych terminach zaplanowanych spotkań można uzyskać w siedzibie koła.

prezes koła Alicja Frank

TORUŃ

W pierwszym kwartale 2012 roku koło w Toruniu zaprasza swoich członków na imprezy i spotkania:

Styczeń - Kolędy i pastoralki;
Luty - Gry i zabawy walentynkowe; Marzec - Dzień Kobiet z poezją oraz „Popołudnie podróży” - prelekcja z przeżroczami.

Wszystkie spotkania odbędą się w świetlicy koła

Zarząd Koła Powiatowego PZN
w Toruniu

TUCHOLA

W I kwartale 2012 roku Zarząd Koła w Tucholi zaplanował dla swoich członków warsztaty manualne, podczas których osoby niewidome i niedowidzące w twórczy i kreatywny sposób będą się rehabilitować rozwijając zmysł dotyku. Prace, które powstaną podczas warsztatów, zostaną zaprezentowane – bo z taką myślą i pod takim kątem będą tworzone – w czasie pierwszych bodajże w kole walentynek 2012.

Jeśli pozwolą nam czas i siły oraz dopiszą współpartnerzy – Zarząd ma zamiar przygotować też spotkanie warsztatowe dla rodzin, znajomych i przyjaciół członków naszego koła oraz dla lokalnego środowiska z cyklu: „Niewidomy i niedowidzący w środowisku – jak pomóc, by nie zaszkodzić”.

prezes koła
Elżbieta Kotras

WĄBRZEŻNO

Za nami wiele ciekawych i bardzo udanych przedsięwzięć np.: majowy piknik w Nadleśnictwie Woziwoda na terenie Leśnego Kompleksu Bory Tucholskie, piknik w Myśliwcu k. Wąbrzeźna na terenie Gospodarstwa Agroturystycznego „Rancho Adama,” zorganizowany w ramach programu „Poznaj Siebie 2”. Swoją obecnością zaszczyliły nas delegacje z Okręgu i innych kół powiatowych. W lipcu odbyła się wycieczka integracyjna Żnin-Wenecja-Biskupin. szlakiem największych skarbów Pałuk. Wzięło w niej udział 51 osób W sierpniu miała miejsce impreza integracyjna w Wąbrzeskim Domu Kultury zorganizowana w ramach projektu „Poznaj Siebie 2” pt.: „Ciekawi świata”. Utalentowane osoby z PZN zaprezentowały owoce swoich zdolności, umiejętności i pasji. A we wrześniu, wspólnie świętowaliśmy jubileusz 40-lecia działalności Koła PZN w Wąbrzeźnie.

A przed nami

Plany nie są jeszcze sprecyzowane, ponieważ zależą od pozyska-

nia środków finansowych na nasze działania. Biuro Koła PZN w Wąbrzeźnie czynne będzie w pierwszy i trzeci poniedziałek każdego miesiąca od 12:00-15:30, a w drugi i czwarty każdego miesiąca od 08:00-15:30

Zarząd Koła PZN w Wąbrzeźnie

WŁOCŁAWEK

W kwietniu spotkaliśmy się z grupą studentów z Wyższej Szkoły Humanistycznej, którzy byli zainteresowani, w jaki sposób osoby niewidome i słabo widzące radzą sobie w codziennym życiu. Prezes Anna Onysków przekazała informacje dotyczące naszej organizacji: jej struktur i działalności. Kilka osób opowiedziało historie swojego życia, zaprezentowaliśmy także sprzęt rehabilitacyjny ułatwiający nasze funkcjonowanie. Młodzież przygotowała dla nas wykład na temat nadciśnienia tętniczego. Spotkanie upłynęło w bardzo miłej atmosferze, nasi goście zapoznali się z problemami osób niepełnosprawnych, a my dowiedzieliśmy się że młodzież jest zainteresowana tym, co myślimy, czujemy i jak sobie radzimy.

W dniach 17-18 czerwca 2011 roku zorganizowaliśmy w siedzibie koła zajęcia z trenerem widzenia. Skorzystało z nich 15 naszych członków. Zajęcia prowadził psycholog, który kieruje Ośrodkiem Terapii Widzenia, Mikołaj Markiewicz. Dominującą formą pracy były ćwiczenia wykonywane przez uczestników. Instruktor zaprezen-

tował różnorodne ćwiczenia: relaksujące i energetyzujące wzrok, rozwijające akomodację, rozwijające widzenie centralne, ułatwiające współpracę ośrodków mózgowych, ćwiczenia stymulujące widzenie obuoczne, rozwijające koordynację wzrokowo-słuchowo-ruchową oraz pamięć wzrokową. Każdy uczestnik otrzymał pomoc w przezwyciężeniu indywidualnych problemów ze wzrokiem i kompleksowy program postępowania zawierający ćwiczenia, wskazówki oraz sugestie.

Zaproponowaliśmy naszym członkom także zajęcia z instruktorem Nordic-Walking, które odbyły się dzięki dofinansowaniu z Urzędu Miasta Włocławek i były prowadzone przez pana Kazimierza Sikorskiego. Zajęcia odbywały się przez 2 miesiące – czerwiec i lipiec. Spotykaliśmy się raz w tygodniu w siedzibie Koła PZN, wydawaliśmy kijki i wychodziliśmy na zajęcia do Parku Miejskiego. W zajęciach wzięło udział 15 osób. Po 10 zajęciach grupa na tyle poznała zasady chodzenia z kijkami, że teraz jej uczestnicy mogą dalej trenować już bez udziału instruktora.

Wszyscy byli zachwyceni taką formą aktywności fizycznej. Mimo dużych różnic wiekowych, grupa jest bardzo zintegrowana i chętna do tego, aby dbać o swój rozwój fizyczny i kondycję.

W dniach od 3-8 października br. 30-osobowa grupa członków naszego koła uczestniczyła w tur-

nusie rehabilitacji podstawowej w Ośrodku Leczniczo-Rehabilitacyjnym „Klimczok” w Ustroniu Morskim.

Na I kwartał 2012 roku Zarząd Koła zaplanował zorganizowanie kilku imprez dla naszych członków.

Pod koniec stycznia w Casyńce przy ulicy Żytniej odbędzie się spotkanie choinkowe, na które wszyscy członkowie otrzymają zaproszenia na adres domowy. Impreza odbędzie się, jak co roku, z częściową odpłatnością uczestników. Gwarantujemy dobre jedzenie i zabawę w miłym towarzystwie. **W lutym** w naszej siedzibie przy ulicy Łaziennej 6 odbędzie się spotkanie z okazji ostatków. Wszystkich chętnych zapraszamy tradycyjnie z "własnym koszyczkiem". Zarząd zapewnia kawę, herbatę i dobrą muzykę. **W marcu**, także w siedzibie koła, zaplanowaliśmy spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet. Dla wszystkich pań są przewidziane miłe niespodzianki.

prezes koła Anna Onysków

ŻNIN

W bieżącym roku nasze koło nie organizowało spotkania z okazji Dnia Białej Laski, jednak nasi członkowie licznie uczestniczyli w uroczystościach obchodów 60-lecia PZN organizowanych przez Okręg Kujawsko-Pomorski PZN oraz inne koła.

Członkowie koła w Żninie uczestniczyli w wycieczkach do Grudziądza, Torunia i Ciechocinka. Mieliśmy również spotkanie z członkami Koła PZN z Wąbrzeźna w Gospodarstwie Agroturystycznym w Skarbienicach.

Plan pracy na I kwartał 2012r.

W styczniu odbędzie się zebranie informacyjne połączone z obchodami Dnia Babci i Dziadka. Na spotkaniu tym ustalimy dalszy plan działania zgodnie z życzeniem naszych członków.

prezes koła Jadwiga Jurkowska

PROPOZYCJE DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ W OKRĘGU NIEWIDOMI W „OKATIK-u”

Kończy się rok jubileuszowy Polskiego Związku Niewidomych, który w naszym Okręgu był bardzo bogaty w wydarzenia kulturalne i artystyczne. Nic dziwnego, ponieważ Zarząd Główny zaproponował, by ten rok 60-lecia istnienia Polskiego Związku Niewidomych i 65-lecia zjednoczenia ruchu niewidomych w Polsce odbywał się pod hasłem „Niewidomi w kulturze”.

Okręgowy Klub Aktywności Twórczej i Kulturalnej „OKATIK” był inicjatorem i organizatorem ponad 30 imprez w naszym Okręgu. Rok Jubileuszowy – uroczystości rozpoczęły konferencją prasową i prezentacją artystyczną członków klubu (**10 marca br.**) zakończony został uroczystym podsumowaniem (**8 grudnia br.**) prezentującym prace debiutantów artystycznych z naszych kół powiatowych.

Punktem kulminacyjnym obchodów była Gala Jubileuszowa (**27 września br.**), którą zorganizowaliśmy w Sali Sesyjnej Urzędu Wojewódzkiego dla 200 przedstawicieli Okręgu Kujawsko-Pomorskiego.

W czerwcu tego roku powstał **Klub Polskiej Książki**, który mieści się w siedzibie naszego okręgu (przy bibliotece) i proponuje czytelnikom zarówno książki w czarnym druku (na ogólnodostępnej półce) jak i drukowane piśmem brajla czy płyty z nagrania-

mi. Klub był organizatorem kilku spotkań z literatami: **Jolantą Kowalską** (przew. Stow. KPK) i **Stefanem Pastuszewskim** (literatem, radnym i wydawcą) – podczas spotkania inauguracyjnego, a także we wrześniu z **Januszem Kamińskim** (mistrzem słowa z Grudziądza), w październiku z **Helena Skonieczką** (autorką nowej publikacji) i w listopadzie z **Krystyną Wulert** (prezesem RSTiK i Klubu „Arkona”).

Bibliotekarka **Krystyna Skiera** (wspólnie z dz. rehabilitacji), była również organizatorką konkursu „Literatura łączy pokolenia”, który odbył się w ramach uroczystości jubileuszowych i spotkał się z dużym zainteresowaniem zarówno członków naszych kół powiatowych jak i młodzieży z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im L. Braille’a w Bydgoszczy. Laureaci konkursu zaprezentowali się podczas wieczoru integracyjnego.

Drugim powstałym Klubem, który zaczął aktywną działalność jest **Klub Seniora Niewidomych „OKATiK”**. Klub został członkiem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Klubów Seniora, jego członkowie uczestniczą w zajęciach Uniwer-

sytytu Trzeciego Wieku prowadzonego przez Wojewódzki Ośrodek Kultury. Przewodniczącą Klubu Seniora została **Halina Maćkowska** (z Nakła). Zarząd Klubu był inicjatorem letnich wycieczek: „Spacerkiem po Koronowie” i „Spacerkiem po Inowrocławiu”. Członkowie brali udział w Ogólnopolskim Przeglądzie Artystycznym „Babie lato” i w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Niewidomych w Łomży.

A przed nami

Nasze cykliczne, comiesięczne spotkania (w każdy drugi czwartek miesiąca) planujemy również **na rok 2012**. Biorąc jednak pod uwagę propozycje naszych kół powiatowych (szczególnie tych bardziej oddalonych od siedziby Okręgu), spotkania będziemy organizować o wcześniejszej porze – już od godziny 11:00. Pierwsze – już tradycyjnie ze śpiewaniem kolęd (jednak zawsze z innymi niespodziankami), **12 stycznia 2012 godz. 11:00** klub Seniora wraz z kołem w Inowrocławiu zaprasza na spotkanie karnawałowe **6 stycznia 2012. „Karnawał w Inowrocławiu”** rozpocznie się mszą św. z okazji Święta Trzech Króli (o godz. 12:00), a później w siedzibie Koła spotkaniem tanecznym.

Przypominamy również, że w każdy czwartek, w siedzibie Okręgu, w godzinach 13:00-17:00 mogą spotykać się w poszczególne sekcje klubu, jak również można porozmawiać z koordynatorem ds. kultury w Okręgu.

Helena Skonieczka

W ŚWIETLE BŁOGOSŁAWIONEGO

Koniec roku kalendarzowego jest dobrym czasem na podsumowanie. W Kościele Powszechnym przeżywaliśmy uroczystość beatyfikacyjną Jana Pawła II. W diecezji bydgoskiej wydarzenie to poprzedziła nowenna, w której powracaliśmy do słów wypowiedzianych przez Ojca św. podczas jego pielgrzymek do naszej Ojczyzny.

Na spotkaniach duszpasterskich wspólnoty niewidomych również nawiązywaliśmy do nauczania papieskiego. Mottem stały się słowa zachęty skierowane przez Jezusa Chrystusa do pierwszego papieża w historii Kościoła św. Piotra *Wyłyn na głębie*. W pierwszym tegorocznym numerze OKA zostało opublikowane rozważanie na ten temat, które stało się wprowadzeniem do rekolekcji wielkopostnych.

Nauki rekolekcyjne prowadził duszpasterz chorych i służby zdrowia ks. Leszek Chudziński. Kapłan dzielił się swoim doświadczeniem z pełnionej misji kapelana Szpitala Uniwersyteckiego nr 2 w Bydgoszczy. Podkreślał, że choremu potrzebne są nie tylko lekarstwa i specjalistyczna pomoc medyczna, ale przede wszystkim uporządkowane serce, zwrócone ku Bogu. Jako przykłady do naśladowania ukazał Jana Pawła II i św. Ojca Pio, którzy doskonale wypełnili w swoim życiu nakaz Jezusa Chrystusa (...). *Jeśli kto*

chce pójść za Mną, niech się za-prze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. (Mt. 16,24). Te spotkania odbywały się w kaplicy św. Rafała Archanioła znajdującej się w Ośrodku Rehabilitacji i Szkolenia w Bydgoszczy, której w tym roku obchodziliśmy 20-lecie erygowania przez Prymasa Polski ks. kard. Józefa Glepa. Historię kaplicy pięknie przedstawiła pani Zofia Krzemkowska w artykule pt. *Do twej dążymy kaplicy* zamieszczonym w poprzednim numerze OKA.

Kolejnym ważnym wydarzeniem stała się majówka, odbywająca się tradycyjnie w parafii św. Antoniego z Padwy w Bydgoszczy i była ona dziełczynieniem za dar beatyfikacji Jana Pawła II. To doroczne święto niewidomych mogło się odbyć dzięki wielkiej życzliwości proboszcza parafii św. Antoniego ks. kan. Jana Graczyka oraz wsparciu PZN i wielu wspólnot parafialnych.

Z tej okazji został wydany obrazek przedstawiający okno w domu rekolekcyjnym w Laskach koło Warszawy.

Za oknem na zewnątrz widoczne są drzewa i zielona trawa poprzecinana wstęgami drózek, które wiodą z centralnego punktu zakładu, jakim jest kaplica, do leśnego cmentarza, na którym spoczywają między innymi założyciele dzieła Lasek. Pewnie wędrowali nimi: bł. Jan Paweł II, bł. Matka Teresa z Kalkuty, słudzy Boży,

kard. Stefan Wyszyński, Matka Róża Czacka, ks. Kornilowicz, ks. Federowicz, ks. Marylski i inni. Ta droga nastraja do modlitwy i prze-myśleń nad swoim życiem. Poma-ga się wyciszyć i podnieść się ze swoich słabości, doświadczają te-go wszyscy ci, którzy chociaż raz w swoim życiu tam przebywali. Od strony wewnętrznej stoją na parapecie okna kwiaty doniczko-we. Są one oświetlone światłem słonecznym padającym z ze-wnątrz. Na dole obrazka znajdują się słowa wypowiedziane przez kard. Jozefa Ratzingera podczas mszy pogrzebowej Jana Pawła II ... *Nasz umiłowany Papież stoi obecnie w oknie domu Ojca, spo-*

gląda na nas i nam błogosławi. Druga strona to słowa modlitwy niewidomych do błogosławionego

Jana Pawła II ułożone przez poet-kę będącą członkiem PZN.

Na uroczystej mszy św. Sło-wo Boże wygłosił długoletni dusz-pasterz niewidomych obecnie po-ruszający się na wózku ks. kan. Benon Kaczmarek, który między innymi mówił: *Jan Paweł II wielokrotnie przypominał człowieko-wi, że wszystko, co otrzymuje od Boga, jest darem. - Nawet i ta droga kalectwa może być ścieżką, która prowadzi do świętości.*

Grupa osób zrzeszona w Okręgowym Klubie Aktywności Twórczej i Kulturalnej OKATiK za-prosiła parafian na program po-święcony życiu bł. Jana Pawła II, który również uświetniła pięknym śpiewem Daria Barszczyk niewi-doma gimnazjalistka z Bydgosz-czy. Była ona jedyną solistką z Polski śpiewającą podczas mszy beatyfikacyjnej na Watyka-nie. W wywiadzie dla Przewodni-ka Katolickiego powiedziała: *Bę-dąc na Placu Świętego Piotra w Rzymie - czułam wielką radość, ale też wyjątkowy spokój i pogo-dzenie się z własnym krzyżem. - Trzeba żyć tak po prostu, z dnia na dzień, mieć nadzieję i nie od-stępować Boga na krok.*

Wrzesień to kolejna krajowa pielgrzymka niewidomych. Tym razem celem naszej wędrówki by-ło sanktuarium Matki Bożej Pięknej Miłości w katedrze w Łomży. Obraz Matki Bożej ukoronował koronami papieskimi bł. Jan Pa-weł II podczas pobytu w tym mie-ście.

Gdy zatrzymałem się na chwilę przed kościołem słyhać było z jego wnętrza głośny śpiew zgromadzonych tam niewidomych z całego kraju. Jeden z przechodniów stwierdził: *Jak niewidomi pięknie śpiewając modlą się. Tak samo było, gdy do naszego miasta przybył z pielgrzymką Jan Paweł II. Zapraszając niewidomych na noc do naszego domu baliśmy się czy będziemy umieli ich odpowiednio ugościć. Teraz wiem, że nie ma się czego obawiać.* Jest to przykład zburzenia kolejnego muru lęku w sercach ludzkich przez wstawiennictwo błogosławionego.

Przez cały ten rok odczuwaliśmy bliskość bł. Jana Pawła II.

Miasto Meksyk – Zocalo pomnik bł. Jana Pawła II przed Katedrą.
foto. ks. Piotr Buczkowski

Zastanawiam się, co by nam obecnie powiedział? Może byłyby to takie słowa – (...) *niech się nie trwoży serce wasze. Wierzycie w Boga? Wydaje mi się, że tak. (...) niech się nie trwoży serce twoje, wierz w Boga. Zaufaj Bogu. Otwórz drzwi Odkupicielowi. Nie lękaj się.* Dlaczego we mnie tyle strachu? Pytam się błogosławiony Janie Pawle, co mam uczynić, by pokonać swoje lęki? Symboliczną odpowiedź znalazłem podczas pielgrzymki z niewidomymi z naszego kraju do Meksyku.

W stolicy, na placu obok katedry metropolitalnej, znajduje się pomnik bł. Jana Pawła II. Papież jest ukazany w postawie stojącej. W lewej ręce trzyma krzyż papieski, prawą wznosi ku górze w geście błogosławieństwa.

Spod odchylonych szat jest widoczne oblicze Matki Bożej w modlitewnym skupieniu. Jest to alegoryczne nawiązanie do historii objawień św. Juana Diego pierwszego Indianina kanonizowanego przez naszego rodaka. Autor tej rzeźby chciał w sposób plastyczny nawiązać do zawołania Totus Tuus – cały Twój. Papież zawierzył swoje życie Maryi, która prowadziła Go do Chrystusa mówiąc *Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie (J 2,6).* Jezus zachęca by wziąć swój krzyż i naśladować Go. Bł. Jan Paweł II pokazał, co to znaczy naśladować Chrystusa. Dźwigając swój krzyż nigdy nie narzekał, tylko trwał do końca.

Takiej postawy musimy się nieustannie uczyć od naszego Błogosławionego, by być zawsze darem dla innych.

Meksyk – Gładelupe św. Juan Diego
fot. ks. Piotr Buczkowski

Te opisane wydarzenia to tylko niektóre, które miały miejsce w ostatnim roku. Należałoby wspomnieć o comiesięcznej mszy św. w drugą niedzielę miesiąca w kaplicy św. Rafała Archaniola przy ul. Powstańców Wielkopolskich 33 o godz. 14³⁰ czy o spotkaniach opłatkowych, kolędowaniu, czy wspólnym świętowaniu uroczystości PZnu i OKATiKa.

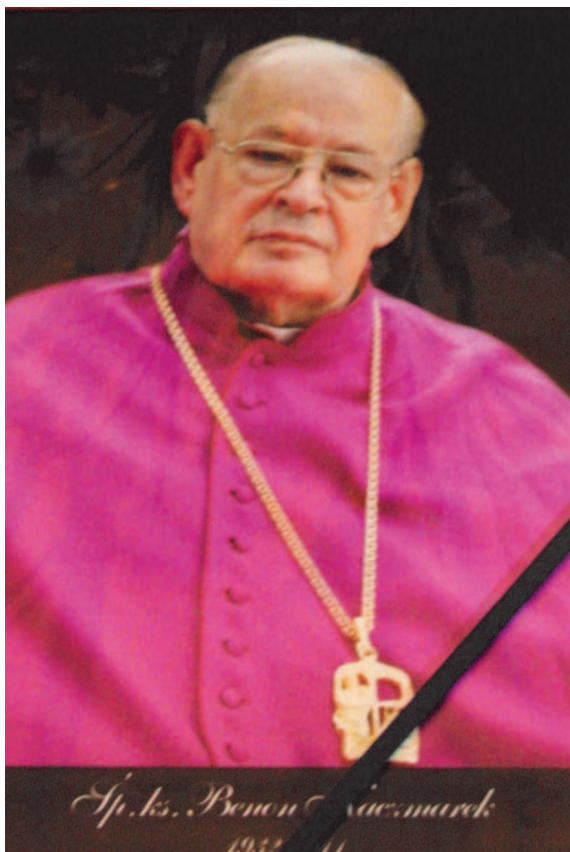
Inną ważną dziedziną posługi duszpasterskiej są działania podejmowane z dziećmi i mło-

dzieżą w Ośrodku Szkolno Wychowawczym im. Louisa Braille'a w Bydgoszczy w ramach programu „Aktywnie przeżywamy rok liturgiczny”.

Pragnę podziękować wszystkim aktywnie pomagającym w organizowaniu tych wszystkich spotkań, szczególnie panu Zygmuntowi Zawadzkiemu, który od wielu lat każdego miesiąca przyjeżdża z Inowrocławia, by służyć naszej wspólnocie. Paniom Zofii i Krystynie Krzemkowskim za wielki zaangażowanie w przygotowanie liturgii, naszemu niezawodnemu organiście Marianowi Olszewskiemu oraz panu Janowi Twaróg, który otwiera kawiarenkę, by cała wspólnota mogła spotkać się przy dobrej kawie, by być ze sobą. Tu powinienem jeszcze wymienić długą listę osób, którym należy się wdzięczność. Serdecznie Bóg zapłać za wszelką życzliwość i pomoc.

ks. Piotr Buczkowski
Duszpasterz Niewidomych
Diecezji Bydgoskiej

*„Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięcią Im się płaci”*
Wisława Szymborska

**ODSZEDŁ ZASŁUŻONY DLA
KOŚCIOŁA KAPŁAN,
PRAWY CZŁOWIEK,
DŁUGOLETNI DUSZPASTERZ,
PRZYJACIEL NIEWIDOMYCH**

23 listopada 2011 roku zmarł nagle w Domu Księży Seniorów w Gnieźnie ks. kan. Benon Kaczmarek, przeżywszy 79 lat. Aktywny, pełen energii, z głosem jak dzwon, zasłużony dla Kościoła kapłan, któremu Bóg nie szczędził cierpień i doświadczeń. Oddany posłudze kapłańskiej i ludziom, szczególnie chorym, niepełnosprawnym i starszym. Cukrzycowe powikłania spowodowały konieczność amputacji nogi, uwięzienie na wózku inwalidzkim na wiele lat, zależność od otoczenia w wielu życiowych czynnościach. Był wierny słowom św. Augustyna – „Panie spraw, abyśmy byli otwarci na przyjęcie woli Bożej, a potem żądaj, co Ci się podoba”.

Jako duszpasterz niewidomych był katechetą dzieci i młodzieży w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Louisa Braille’a.

Przygotowywał do I Komunii, do bierzmowania i do innych sakramentów. Prowadził wspólnotę dorosłych niewidomych, odwiedzał chorych w domach w pierwsze piątki, wygłaszał nauki rekolekcyjne wśród niewidomych, dla nauczycieli itp. Organizował pielgrzymki do Sanktuarium i na Jasną Górę, przewodniczył opracowanym przez siebie stacjom Drogi Krzyżowej podczas Ogólnopolskich Pielgrzymek Niewidomych.

W uznaniu jego zasług odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Złotą Honorową Odznaką PZN.

W 2009 roku w Gostyniu na św. Górze u ojców Filipinów podczas Ogólnopolskiej Pielgrzymki Niewidomych wygłosił wzruszający

słuchaczy wykład: „O roli cierpienia w życiu”. Autentyczny, bo kapłan siedział na wózku inwalidzkim.

Osobiście bardzo wiele Mu zawdzięczam przez lata współpracy w duszpasterstwie, wspólnym udziale w pielgrzymkach zagranicznych Krajowego Duszpasterstwa Niewidomych do Rzymu i Ziemi Świętej, przy przygotowywaniu liturgii mszalnej, (dyktował mi czytania nawet przez telefon).

20 listopada br. byłam u Niego w Gnieźnie. Podsumowywał mijający rok. Mimo ograniczeń ruchowych był w Licheniu, na Jasnej Górze koncelebrując Msze Święte i przewodnicząc Drodze Krzyżowej na Wałach Jasnogórskich wraz z pielgrzymującą młodzieżą. Było to swoiste pożegnanie z Maryją za życia i dziękczynienie za otrzymane za Jej przyczyną łaski – realizacja nakreślonych planów. Był zainteresowany aktualną działalnością Bydgoskiego Duszpasterstwa Niewidomych, pielgrzymkami do Meksyku i Łomży oraz opłatkiem przygotowywanym dla niewidomych (8.01.2012r.).

Szczególnie ceniłam Jego rozmowy telefoniczne, pełne treści i relacji z wydarzeń kościelnych, w których osobiście uczestniczył. Ostatnia moja rozmowa z ks. Benonem nastąpiła 22.11., kilka godzin przed nagłą śmiercią. Nic nie wskazywało na to, że będzie to nasze ostatnie spotkanie, że już nigdy potem nie usłyszę Jego głosu, pełnego nadziei i pociechy dla rozmówcy, który tego właśnie od Niego oczekiwał. Ostatnie Jego słowa do mnie brzmiały: ”Dziękuję, za przekazane informacje”.

Był ciekawy wszystkiego, co go otaczało. Był zawsze czynny, coś czytał, pisał, słuchał, oglądał i dzielił się tym z innymi.

W 2010 roku w czerwcu uczestniczyłam w uroczystościach jubileuszowych 50-lecia kapłaństwa ks. kan. Benona Kaczmarka, odbywających się w Klasztornej Górze i w Bydgoszczy wśród niewidomych, połączone z gorliwą modlitwą w intencji Jubilata. Swoją obecność na nich potraktowałam jako duże wyróżnienie.

Z okazji kapłańskiego jubileuszu zamieściliśmy w OKU (nr 32-33 2010) szersze omówienie sylwetki i dokonań. Warto do tego sięgnąć, by nasz obraz Jego kapłańskiej drogi życiowej był pełny.

Najbardziej był przywiązany do matki Władysławy, gdy tylko mógł odwiedzał ją w rodzinnym domu w Trzeciewnicy. Gdy umarła – miała ponad 90 lat - boleśnie przeżył jej śmierć.

Był najczęściej odwiedzany z 42 mieszkańców Domu Księży Seniorów. Pamiętali o Nim koledzy kapłani, rodzina, przyjaciele z Ruchu Szensztackiego i Odnowy w Duchu św. i ci z Gniezna i Poznania, których pozyskał już po zamieszkaniu w tym domu.

Wśród przyjaciół są też niewidomi, którzy na zawsze zapamiętają świadczoną pomoc i kapłańską dobroć.

W ramach uroczystości pogrzebowej odbyły się 25 listopada odprawione w Gnieźnie w kaplicy Domu Emerytów Nieszpory Żałobne połączone z Mszą Świętą. Do tej kaplicy uczęszczał ks. Benon każdego dnia poza okresem,

w którym poważna choroba zmuszała Go do pozostania w łóżku. Nawiedzał kaplicę kilkakrotnie w ciągu dnia. Modlił się żarliwie w samotności i przewodniczył modlitwie innych. 26 listopada w dniu pogrzebu sprawowana była msza pogrzebowa w kościele św. Stanisława w Nakle nad Notecią, z licznym udziałem niewidomych przybyłych z miejscowego Koła PZN w Nakle i autokarem z Bydgoszczy. Brali oni udział w Liturgii Mszalnej. Kazanie o Zmarłym (zgodnie z Jego wolą) wygłosił duszpasterz niewidomych ks. P. Buczkowski. Spoczął w rodzinnym grobowcu w Trzeciewnicy. Ulubionymi Jego kwiatami były storczyki.

30 listopada sprawowana była Msza święta o spokój Jego duszy w kościele Apostołów Piotra i Pawła w Bydgoszczy, w parafii, na której terenie znajduje się ośrodek im. L. Braille'a. Msze sprawowane były również w Sanktuarium na Piaskach w Bydgoszczy i w kaplicy sióstr Klarysek, w której posługiwał przez wiele lat.

4 grudnia w Przewodniku Katolickim ukazało się wspomnienie o ks. Benonie Kaczmarku redaktora Marcina Jarzębowskiego.

„Prawdziwą wielkość człowieka mierzy się miarą zjednoczenia z Bogiem, mierzy się jego umiejętnością i gorliwością w wykonywaniu planów Bożych”

(bł. bp. Michał Kozal).

Cześć Jego pamięci.

Zofia Krzemkowska

WSPOMNIENIE O KSIĘDZU BENONIE NAUCZYCIEL - WYCHOWAWCA - DUSZPASTERZ NIEWIDOMYCH

11.04.1932 - 23.11.2011

Kiedy późnym wieczorem 19 listopada rozmawiałem telefonicznie z moim Przyjacielem ks. kanonikiem Benonem Kaczmarkiem, jak zawsze z troską dopytywał się o Ośrodek im. L. Braille'a. Jak tam moi uczniowie? Co słysząc w szkole, a w internacie?

Wracał do czasów, kiedy wspólnie przez wiele lat pracowaliśmy w „Brajl”, lubił wspominać dobre czasy Ośrodka, gdy placówka z dnia na dzień zmieniała swoje oblicze: wprowadzano nowoczesne metody nauczania, otwierano kolejne wspaniałe, wielofunkcyjne klasopracownie, zakupiono mikrobus, a później autobus. Cieszył się z każdego, nawet najmniejszego, sukcesu dzieci niewidomych. Był dumy, kiedy ośrodek został stowarzyszony z UNESCO. Ks. Benon kochali uczniowie, szanowali rodzice i współpracownicy. Młó-

dzień niewidomą wspomagał modlitwą, dobrym słowem, wspierał w trudnych chwilach, a jak trzeba było, pomagał finansowo. Był wspaniałym nauczycielem, katechetą, niezwykłym człowiekiem.

Pamiętam mądre kazania Księdza i Jego piękny śpiew. Na coroczne jasełka organizowane w Ośrodku zapraszał nie tylko uczniów, rodziców, ale i władze miasta, województwa oraz parlamentarzystów. Spotkania wigilijne to chwile, przeżycia, których nigdy nie zapomnimy.

Dzięki Jego staraniom w Ośrodku gościł ks. arcybiskup Henryk Muszyński, który podziwiał naszą pracę na rzecz dzieci niewidomych. Ksiądz Benon często powtarzał, że ks. arcybiskup to też nasz przyjaciel. Przekonałem się o tym wkrótce. Pamiętam bowiem, jak z okazji jubileuszu 130-lecia Ośrodka, ks. arcybiskup mimo choroby przybył do parafii św. Piotra i Pawła, aby celebrować mszę św.

Ks. Benon Kaczmarek to nie tylko wielki kapłan, duszpasterz, ale naprawdę wspaniały człowiek, mój Przyjaciel. Był radosny, z dużym poczuciem humoru. Kiedy zbliżała się wizytacja kuratorska ks. Benon zapewniał: „Panie dyrektorze, będzie dobrze” i opowiedział mi anegdotę „Kiedy biskup przyjeżdża wizytować parafię, proboszcz cieszy się szczerze aż dwa razy. Pierwszy raz gdy wita dostojnego gościa, drugi raz kiedy ów kończy wizytację i wyjeżdża”.

Pamiętam sympatyczne spotkania w pokoju nauczycielskim,

podczas których częstowani byliśmy przez ks. Benona chlebem własnego wypieku, dobrym smalcem i pyszną drożdżówką.

Ks. Benon cieszył się z sukcesów ośrodka, ale zawsze mogłem na Niego liczyć w sytuacjach trudnych, nawet wtedy, gdy telefon innych „przyjaciół” był głuchy. Byłem dumny z naszego duszpasterza, kiedy na mój wniosek Prezydent RP przyznał mu Krzyż Kawalerski, ówczesny wojewoda Romuald Kosieniak nie wahał się jechać do Domu Księży Seniorów w Gnieźnie, by tam dokonać uroczyste aktu dekoracji. Lubilem nasze wspólne spotkania w Gnieźnie i długie Polaków mądre rozmowy. Na kolejne spotkanie umówiliśmy się w połowie grudnia. Podczas pamiętnej rozmowy 19 listopada ks. Benon przypomniał mi, abym pamiętał o spotkaniu z ks. arcybiskupem H. Muszyńskim, gdy będę w Gnieźnie.

23.11. odebrałem telefon od córki, która przekazała mi smutną wiadomość „Tato, twój Przyjaciel ks. Benon nie żyje”.

Miałem dużo szczęścia, że na drodze mojego życia spotkałem wspaniałego księdza, nauczyciela, mojego Przyjaciela ks. kanonika Benona Kaczmarka, który na zawsze pozostanie w moim sercu.

Zenon Imbierowski
były dyrektor SOSW im. Braille'a

ŁATWA NAUKA BRAJLA cz. 11

Brajlowskie znaki pomocnicze stosowane tylko w piśmie brajlowskim

Już poznaliśmy niektóre specjalne znaki brajlowskie, tzn. znaki nie mające odpowiedników w piśmie zwykłym (czarnodrukowym), np. znak dużej litery, znak liczbowy.

Kolejnym znakiem jest tzw. znak wiersza, a dokładniej – znak zakończenia wersu.

Jest to znak: [@] – (3,4,5)

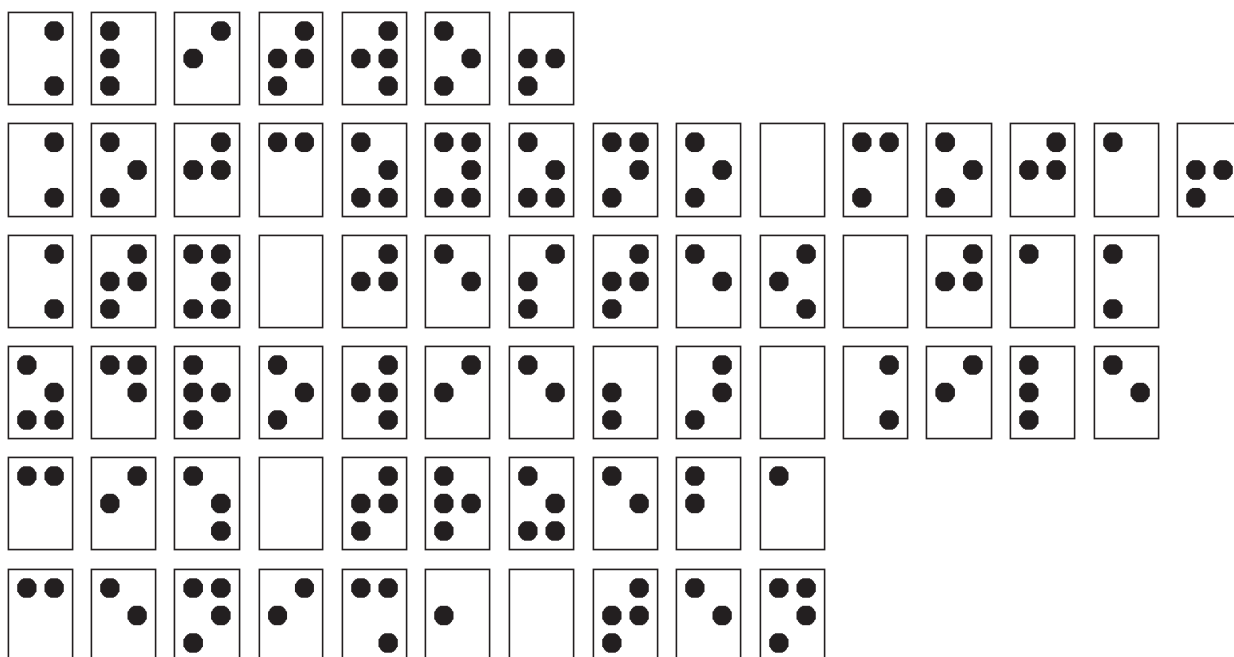

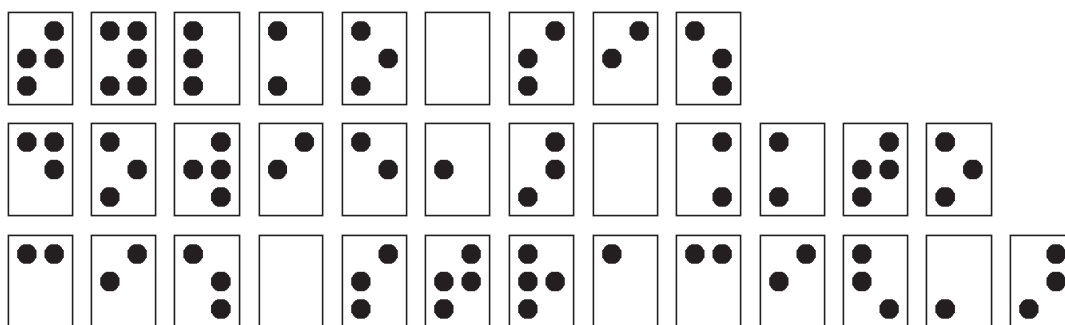
Znak ten stosuje się w brajlowskim zapisie poezji i w tekstach piosenek. Brajlowska linia jest zbyt krótka, by można było wiernie, pod względem wizualnym, odwzorować zapis tekstów poetyckich stosowany w druku zwykłym, czyli „wers pod wersem”, więc podczas dokonywania transkrypcji, w wersji brajlowskiej pisze się „wers za wersem”, czyli jak prozę. Znakami wiersza zaznacza się miejsca, w których kończą się linie (wersy) np. piosenki wydrukowanej drukiem zwykłym.

Uwaga: z tej samej konfiguracji punktów składa się brajlowski znak „małpa”. W praktyce pomyłka nie zaistnieje, bo po znaku wiersza zawsze jest odstęp, a po znaku małpa – nie ma jej.

Oto tekst poetycki zapisany drukiem zwykłym i ten sam tekst – po brajlowsku, zapisany zgodnie z zasadami opisanymi wyżej:

Litwo! Ojczyzno moja! Ty jesteś jak zdrowie;
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił.

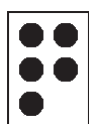

Jest też do dyspozycji inny sposób brajlowskiego zapisywania tekstów poetyckich, w którym nie stosuje się znaków wiersza. Z pewnych względów jest on pod czas czytania lepszy. Napiszę o nim w następnym numerze.

Oto następne litery:

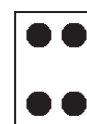
Q - [1,2,3,4,5];

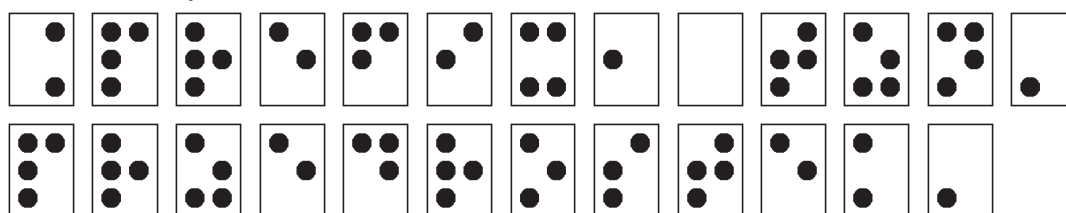
V - [1,2,3,6];

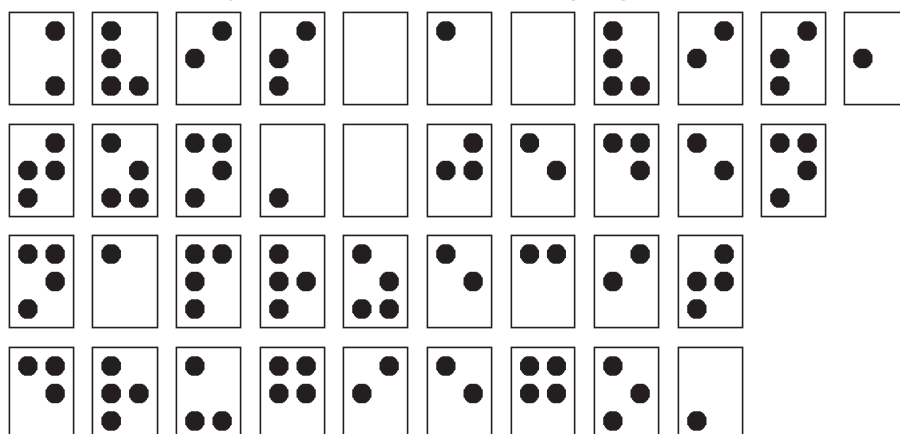
X - [1,3,4,6];

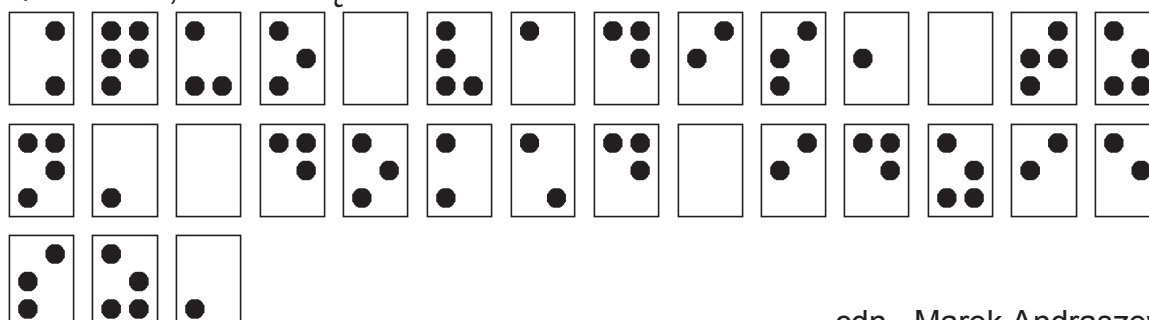
Prefix, tzn. przedrostek.

Vis a vis, tzn. jeden naprzeciw drugiego.

Quo vadis, tzn. dokąd idziesz.

cdn. Marek Andraszewski

PORADY PRAWNE**CZAS PRACY OSOBY
NIEPEŁNOSPRAWNEJ
OD 01.01.2012**

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 29 października 2010r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 226, poz. 1475) od 1 stycznia 2012 r.

Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej zarówno do znacznego, umiarkowanego jak i lekkiego stopnia niepełnosprawności będzie wynosił maksymalnie 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo. Nie oznacza to jednak, że osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, nie będą mogły korzystać ze skróconej normy czasu pracy.

Pracownik niepełnosprawny, zaliczony do znacznego bądź umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, aby po 1 stycznia 2012 r. mógł pracować w skróconych normach czasu pracy (tzn. maksymalnie 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo), powinien przedstawić pracodawcy zaświadczenie o celowości stosowania skróconej normy czasu pracy, wydane przez lekarza przeprowadzającego badania profilaktyczne pracowników lub też w razie jego braku lekarza sprawującego opiekę nad osobą niepełnosprawną.

Na mocy art. 15 ust. 2 ustawy o rehabilitacji (...), pracodawcy mają obowiązek wydania swoim niepełnosprawnym pracownikom o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, skierowań do lekarzy medycyny pracy celem przeprowadzenia badań koniecznych do uzyskania zaświadczenia, o którym mowa w tym przepisie.

Na badania te, (...), kierowani powinni być pracownicy niepełnosprawni, którzy **wystąpią z takim wnioskiem (wyrażą pracodawcy chęć przebadania się).** Pracodawca nie może natomiast żądać od pracownika skorzystania z uprawnienia do pracy w skróconym czasie pracy. Nie ma on również obowiązku, niejako z urzędu, wydawania skierowań na badania w celu uzyskania zaświadczenia o celowości stosowania skróconych norm czasu pracy, wszystkim swoim niepełnosprawnym pracownikom zaliczonym do znacznego bądź też umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Powinien je wydać jednakże tym, którzy będą zainteresowani pozyskaniem takiego zaświadczenia.

Oprócz lekarza przeprowadzającego badania profilaktyczne pracowników, do wystawiania zaświadczeń, o których mowa w znowelizowanym art. 15 ust. 2 ustawy o rehabilitacji (...) uprawnieni są także lekarze sprawujący opiekę nad osobą niepełnospraw-

ną (ale tylko wówczas gdy brak jest lekarza medycyny pracy).

Niezależnie od tego, przez którego lekarza wystawione zaświadczenie przedstawi pracownik niepełnosprawny, koszty badań zawsze ponosi pracodawca. W kosztach tych zawierają się także koszty dodatkowych badań, których wykonanie będzie niezbędne do uzyskania zaświadczenia o celowości stosowania skróconych norm czasu pracy.

Należy też zauważyć, że lekarz nie jest zobowiązany do wskazywania wymiaru czasu pracy na jaki pracownik niepełnosprawny ma być zatrudniony. Istotne jest, aby lekarz wystawiając zaświadczenie wskazał, że stosowanie skróconych norm czasu wobec danego pracownika jest celowe.

Ustawa o rehabilitacji (...) nie wskazuje na jaki czasookres wspomniane zaświadczenie powinno zostać wydane, zatem termin ważności zaświadczenie określa lekarz, który je wydaje.

Ustawa o rehabilitacji (...) nie wprowadza obowiązku przedłożenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 2, do 1 stycznia 2012 r., należy jednak pamiętać, że skrócona norma czasu pracy będzie obowiązywać dopiero od dnia jego przedstawienia.

Źródło:

<http://www.niepelnosprawni.gov.pl>

z dn. 21.11.2011

DARMOWY PROGRAM UDŹWIĘKAWIAJĄCY KOMPUTER

NVDA to darmowy program udźwiękawiający system operacyjny Microsoft Windows. Osoby niewidome i słabo widzące, mające trudność w odczycie tekstu z ekranu komputera nie posiadające programu specjalistycznego udźwiękawiającego komputer, dzięki niemu mogą swobodnie obsługiwać najbardziej popularne programy – korzystać z Internetu, komunikatorów, pisać i czytać teksty.

Skąd wziąć program?

Najnowsza wersja programu udostępniana jest poprzez stronę WWW.NVDA.pl. W dziale Pobierz znajdują się dwie wersje NVDA. Pierwsza wersja służy do zainstalowania programu na konkretnym komputerze (wybieramy tę wersję np. wtedy, gdy korzystamy tylko z konkretnego sprzętu np. domowego komputera). Druga wersja opisana jest jako Portable, pozwala „zabierać” program ze sobą (np. na pendrive) i korzystać na dowolnym komputerze (np. w kawiarence internetowej), nie pozostawiając „śladu” po sobie.

W jaki sposób NVDA wspiera niewidomych i słabo widzących użytkowników?

Program natychmiast po uruchomieniu rozpoczyna wypowiedzanie

komunikatów: jest bowiem wyposażony w bezpłatny syntezytor mowy (o nazwie espeak). Wsparcie polega m.in. na:

- Udźwiękowieniu klawiatury – np. możemy usłyszeć znaki, które naciskamy, odczytane mogą być wyrazy, które napisaliśmy.
- Komunikat, który wyświetli się na ekranie zostanie nam odczytany.
- Program Może nas poinformować o błędach ortograficznych, wskazanych w tekście poprzez czerwoną falistą linię.
- Automatyczne wypowiedzenie tekstu znajdującego się aktualnie pod wskaźnikiem myszki.
- Współpracy z monitorami brajlowskimi.

W jaki sposób zarządzać programem?

Jeśli chcemy mieć wpływ na działanie programu np. zmienić głos, którym wypowiadane są komunikaty, niezbędnym będzie zapoznanie się z jego ustawieniami. Strona WWW.NVDA.pl udostępnia podręcznik opisujący dokładnie, krok po kroku możliwości NVDA (dział Podręcznik użytkownika). Warto także skorzystać z polskiego Forum użytkowników programu (strona jak wyżej).

Oprac. Renata Olszewska

PROPOZYCJE SZKOLEŃ SKIEROWANYCH DO OSÓB Z DYSFUNKCJĄ WZROKU

Edukacja IT w partnerstwie z Okręgiem Kujawsko-Pomorski PZN rozpoczyna realizację projektu p.n. „**Informatyk – zawód bez barier**”, który trwać będzie od stycznia 2012 do grudnia 2013 roku.

Uczestnikami projektu mogą być osoby z niepełnosprawnością wzroku (stopień znaczny, umiarkowany i lekki), spełniające następujące kryteria:

- nieaktywny/a/ zawodowo, lecz w wieku aktywności zawodowej - zamieszkujący/a/ teren województwa kujawsko-pomorskiego,
- posiadający/a/ minimum wykształcenie średnie - legitymujący/a/ się podstawową znajomością obsługi komputera i j. angielskiego.

Celem projektu jest podniesienie wiedzy i umiejętności informatycznych oraz uzyskanie kwalifikacji zawodowych potwierdzonych międzynarodowym certyfikatem. Projekt jest 3-etapowy: I etap - szkolenie autoryzowane CompTIA A+ dla 60 osób (10 szkoleń po 6 osób) - zdanie egzaminu zapewnia uzyskanie certyfikatu,

II etap – szkolenie autoryzowane Microsoft Windows Server – skierowane do 30 osób, które osiągną najlepsze wyniki w I etapie - zdanie egzaminu zapewnia uzyskanie certyfikatu.

III etap - indywidualne wsparcie psychologiczne oraz reintegracja zawodowa – czyli 3-miesięczne staże dla 12 osób.

Szkolenia w ramach projektu są całkowicie bezpłatne, a ponadto uczestnicy otrzymają stypendium, zwrot kosztów noclegu, wyżywienia oraz opiekę asystenta.

Zachęcamy do wzięcia udziału w projekcie. Może właśnie takie zawodowe szkolenie i uzyskanie certyfikatu umożliwi podjęcie pracy. Zgłoszenia przyjmuje biuro projektu: Edukacja IT pod nr tel. **52 345-27-61** lub e-mail: tyflo@EdukacjaIT.pol.pl oraz PZN Okręg Kujawsko-Pomorski pod nr tel. **52 341-32-81**.

Regionalne Centrum Edukacji we współpracy z Polskim Związkiem Niewidomych i Polskim Stowarzyszeniem Diabetyków rozpoczyna realizację dwóch projektów.

W styczniu 2012 roku rozpoczęcie realizacji 2-letniego projektu EFS - poddziałanie 7.2.1 pod nazwą „**Postaw na NIEzależnych**”

Projekt kierowany jest do osób:

- chorujących na cukrzycę oraz osób z dysfunkcją wzroku posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- w wieku 15-64 lat,
- **nieaktywnych zawodowo lub bezrobotnych**,
- zamieszkałych w Bydgoszczy, powiecie bydgoskim, chełmskim,

żnińskim, tucholskim lub nakielskim.

Formy wsparcia proponowane w projekcie:

I etap - od września 2012 do lutego 2013

Turnus integracyjny „**My NIEzależni**”, Trening kompetencji życiowych, Warsztat twórczego myślenia i działania, Samodzielny i zaradny w środowisku, Trening psychoruchowy, Podstawy obsługi komputera, Indywidualne doradztwo psychologiczne, Indywidualny Plan Rozwoju, Turnus zamykający- Nasze KREACJE

Etap II – (dla zainteresowanych podjęciem pracy) - od marca do listopada 2013

Gotowi do STARTU: komunikatywny angielski, informatyka użytkowa, telemarketing i nie tylko, zarządzanie czasem i organizacja pracy, **staże zawodowe**, trening zamknięcia, KONFERENCJA Giełda Pracy Niezależnych

Proponujemy bardzo atrakcyjny program szkoleń pozwalający na nabycie wszechstronnych kompetencji interpersonalnych, samorozwojowych i zawodowych przy wsparciu doświadczonych trenerów, doradców i terapeutów.

Zgłoszenia przyjmowane będą do 31.01.2012 roku.

Rozpoczęcie realizacji drugiego projektu EFS - poddziałanie 8.1.1 pod nazwą „**Inwestuję w Trzeci wiek – DOŚWIADCZONY asystent nestora**”, w lutym 2012 roku.

Projekt kierowany jest do osób:

- chorujących na cukrzycę oraz osób z dysfunkcją wzroku posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- w wieku 15 – 64 lat,
- **pracujących**,
- zamieszkałych w woj. kujawsko – pomorskim
- z wykształceniem nie wyższym niż średnie,

Proponujemy bardzo atrakcyjny program szkoleń pozwalający na poszerzenie umiejętności interpersonalnych, samorozwojowych i zawodowych kompetencji do pełnienia roli opiekuna osób starszych. Otrzymacie Państwo wsparcie doświadczonych trenerów, doradców i terapeutów.

W programie m.in. trening otwarcia, specjalistyczne narzędzia i technologie informacyjne, warsztat twórczego myślenia i działania, szkolenie „usługi opiekuńcze nad osobami starszymi”, praktyka asystenta - wyjazdy studyjne, trening umiejętności interpersonalnych, zarządzanie czasem i organizacja pracy asystenta, coaching kariery, indywidualne doradztwo, trening zamknięcia

Zgłoszenia do udziału w tym projekcie przyjmowane są do 29.02.2012 roku.

UDZIAŁ W OBU PROJEKTACH JEST BEZPŁATNY.

Osobom spoza Bydgoszczy zapewniamy zwrot kosztów dojazdu, wyżywienie i serwisy kawowe podczas zajęć dla wszystkich uczestników.

Zgłoszenia przyjmowane są telefonicznie pod nr: 52 341-12-51 wew. 246, tel. kom. 784-316-161 lub drogą elektroniczną na adres e-mail: biuro@rce.pl

Szczegółowe informacje związane z realizacją obu projektów można znaleźć na stronie www.rce.pl

Zachęcamy do udziału w projektach. Dajmy sobie szansę na rozwój osobisty i zdobycie nowych kompetencji, kwalifikacji i doświadczeń.

KSIAŻKI DO PODUSZKI

W dzisiejszym odcinku chcę zaproponować książkę Wiesława Myśliwskiego pt. „Traktat o łuskaniu fasoli”. Autor głosem swojego bohatera rozlicza się z całym swoim życiem. Książka napisana jest barwnie i czyta się ją jednym tchem.

Pragnę się z Państwem podzielić miłą informacją. Otóż dzięki dofinansowaniu Urzędu Miasta Bydgoszczy i środków Okręgu zbiory biblioteczne zwiększyły się w roku 2011 o blisko 200 nowych tytułów. Zachęcam wszystkich do korzystania z biblioteki.

Krystyna Skiera

SPORT**Gratulacje dla zawodniczek
KSN „Łuczniczka”**

W dniach 6.-17.10.2011r. odbyły się Mistrzostwa Świata Niewidomych i Słabo Widzących w bowlingu w Kuala Lumpur w Malezji. Do udziału w nich zakwalifikowała się 6-osobowa reprezentacja Polski, a wśród nich znalazła się Honorata Borawa z Bydgoszczy. Startując w kategorii B3 zajęła 9 a w klasyfikacji ogólnej 8 miejsce.

Do grona medalistek Mistrzostw Polski w Brydżu Sportowym dołączyła Antonina Markiewka zdobywając złoty medal w mikstach w parze ze Zdzisławem Ratajczakiem z Olsztyna.

Jadwiga Henselek

PRZEZ ŻOŁĄDEK DO SERCA**Moje ulubione placuszki
z piersi kurczaka**

Składniki:

0,5 kg filetów z piersi kurczaka
drobno pokroić

Dodać:

3 jaja, 3 drobno pokrojone cebule,
3 łyżki mąki ziemniaczanej,
3 łyżki majonezu i 1 łyżkę Vegety.

Wszystkie składniki dokładnie wymieszać i odstawić na noc do lodówki. Smażyć na rozgrzanym oleju nakładając łyżką (tak jak placki ziemniaczane), podawać jako danie obiadowe wg uznania np. z surówką i ziemniakami.

**Szybkie i smaczne
mufinki czekoladowe**

Składniki suche:

300g mąki

250g cukru pudru

2 łyżki kakao

2 łyżeczki proszku do pieczenia

0,5 łyżeczki sody oczyszczonej

0,5 czekolady pokruszonej

Składniki mokre:

1 szklanka mleka

0,5 szklanki oleju

1 jajko

aromat waniliowy

W jednej misce mieszamy składniki suche. W drugiej misce mieszamy składniki mokre. Suche składniki dodajemy do mokrych i mieszamy. Przekładamy do specjalnych foremek mufinkowych i pieczemy 25-30 minut w 180°C.

SMACZNEGO!

GALA JUBILEUSZOWA

